

EuroPsy
European Certificate in Psychology

EuroPsy – het Europese certificaat in de psychologie

Juli 2023

Juli 2023

EuroPsy

Europees certificaat in de psychologie

EFPA-reglement inzake *EuroPsy* en
Appendices

www.europsy.eu

Juli 2023

Inhoud

1. Inleiding	4
2. EFPA-reglement inzake <i>EuroPsy</i> , het Europese certificaat in de psychologie.....	10
Sectie A. <i>EuroPsy</i> , het Europese certificaat in de psychologie.....	10
Sectie B. Toekenningsinstanties.....	13
Sectie C. De procedure voor het verwerven van het <i>EuroPsy</i> -certificaat	21
Sectie D. Beroepsprocedures.....	22
Sectie E. Diversen	23
3. Register van <i>EuroPsy</i> -psychologen	26
Bijlage I. Eisen voor het specialistische certificaat psychotherapie.....	27
Bijlage II: Eisen voor het specialistische certificaat voor arbeids- en organisatiepsychologie	30
Bijlage III: Vereisten voor het Specialist Certificaat in Sportpsychologie	33
Appendix I. Definities	36
Appendix II. Kader en minimumstandaarden voor de opleiding en training van psychologen	39
Appendix III. Competenties en competentieprofilering.....	49
Appendix IV. <i>EuroPsy</i> -certificaat en aanvraagformulier.....	63
Appendix V. Praktijk onder supervisie	68
Appendix VI. Regeling inzake voortdurende bijscholing	77
Appendix VII. Geschiedenis van <i>EuroPsy</i> – het Europese certificaat in de psychologie.....	80
Appendix VIII. Relevante publicaties	87
Overzicht van wijzigingen	91

1. Inleiding

Achtergrond

De psychologische dienstverlening in Europa is de afgelopen decennia substantieel veranderd, zowel qua inhoud als qua vorm. Al sinds het begin vindt de opleiding van psychologen en hun kennistoepassing plaats binnen nationaal vastgestelde kaders, gekenmerkt door verschillende onderwijs tradities, dienstverbanden, soorten overheidsbemoeienis en talen. Met zijn wortels in de filosofie en geneeskunde, heeft het onderwijs aan psychologen zich in zeer uiteenlopende politieke en economische omstandigheden ontwikkeld en in de verschillende landen verschillende vormen aangenomen. Op sommige plaatsen lag de nadruk op een lange en uniforme training, overheidsfinanciering en reglementering door de wet, in andere op vroegtijdige differentiatie en concurrentie met andere beroepen in de markt. Gedurende deze periode zijn de kwaliteit van het onderwijs en de professionele dienstverlening substantieel verbeterd, en zijn er in heel Europa meer wettelijke regelingen voor psychologen gekomen.

De toenemende internationalisering van de economie in het algemeen en de invoering van een gemeenschappelijke markt in de Europese Unie (EU) hebben de mobiliteit van beroepsbeoefenaren en de verlening van diensten over landsgrenzen heen een impuls gegeven. Ook zijn er grote stappen gezet op het gebied van mobiliteit in het onderwijs, vooral op academisch niveau. Als gevolg van de Bolognaverklaring van 1999 vond er in heel Europa een herziening van het systeem van universitair onderwijs plaats door de oprichting van de Europese ruimte voor hoger onderwijs door de Boedapest-Wenen Verklaring van maart 2010. De agenda van de Europese Commissie streeft naar verdere ontwikkelingen in dezelfde richting. Zo heeft de Commissie een radicale hervorming gerealiseerd van het systeem voor erkenning van beroepskwalificaties, die door het Europees Parlement en de Raad geaccepteerd is, om het vrije verkeer van beroepsbeoefenaren in Europa te bevorderen. Na 20 jaar is de Algemene Richtlijn 89/48/EG, die het kader bood voor beroepen die bij de wet gereguleerd zijn (naast de zeven beroepen met zogenoemde verticale of “speciale” Richtlijnen), vervangen door een nieuwe Richtlijn 2005/36/EG, aangenomen in september 2005. Deze ontwikkelingen zijn onmiskenbaar relevant voor psychologen en hun cliënten. Net als

andere beroepsbeoefenaren dienen psychologen de mogelijkheid te hebben overal in de EU een opleiding te volgen en hun beroep uit te oefenen. Cliënten, of dat nu individuele burgers of instellingen zijn, moeten, al naar gelang hun belangen en rechten, overal binnen de EU diensten kunnen afnemen van competente psychologen.

Bij de overgang naar grensoverschrijdende onderwijs- en beroepenstelsels moet er gestreefd worden naar uniformiteit, transparantie en flexibiliteit. Maar deze doelen zijn niet altijd gemakkelijk te realiseren, als gevolg van de diversiteit in systemen en praktijken die zich in de loop der tijd ontwikkeld hebben. Er moeten gemeenschappelijke kaders worden gevonden om beroeps- en opleidingskwalificaties te vergelijken en hun gelijkwaardigheid vast te stellen, en er moeten gemeenschappelijke standaarden worden vastgelegd om in de hele EU bepaalde niveaus van expertise en professionele kwaliteit te waarborgen. Geen geringe uitdaging, omdat bestaande systemen en praktijken zullen moeten veranderen, en over de daarin gevestigde belangen moet worden heengestapt. Het is met name van belang dat beroepsgemeenschappen geen defensieve houding aannemen of nationale belangen overmatig willen beschermen, maar dat zij met een gemeenschappelijke visie komen op de toekomst van het vak, met inbegrip van de ontwikkeling, opleiding en training van hun leden.

Ontwikkelingen binnen het vak van de psychologie

De afgelopen decennia zijn binnen de psychologie verschillende pogingen gedaan om in heel Europa een kader en standaarden vast te stellen. Zo heeft de federatie van Europese professionele psychologenverenigingen (EFPPA) in 1990 een aantal *Optimal Standards for the Profession of Psychology* (Optimale standaarden voor het vak van de psychologie) (EFPPA 1990) vastgesteld, waarin eisen zijn vastgelegd voor de academische opleiding en beroepstraining van psychologen. Het Europese Netwerk van Organisatie- en Arbeidspsychologen (ENOP), heeft op basis van een Copernicus-subsidie van de Europese Commissie een kader voor een onderwijsprogramma en minimumstandaarden voor de arbeids- en organisatiepsychologie uitgewerkt (Roe et al., 1994; ENOP, 1998). Een werkgroep van Europese psychologen heeft een vergelijkbare benadering gehanteerd om een kader vast te stellen voor de opleiding en training van Europese psychologen in het kader van het Europese Leonardo da Vinci-programma (Lunt, 2000; Lunt et al. 2001a, Lunt 2002). Het daaruit resulterende document, met de

titel '*EuroPsyT, A framework for education and training for Psychologists in Europe*' (*EuroPsyT*, een kader voor opleiding en training voor psychologen in Europa), is in heel Europa breed besproken door verenigingen en gemeenschappen van psychologen, en in 2001 overgenomen door de Europese federatie van psychologenverenigingen (EFPA, de opvolger van de EFPPA). Het *EuroPsyT*-kader vormt de basis voor verdere ontwikkelingen, die waarschijnlijk zullen resulteren in een systeem op twee niveaus, met het Europese certificaat in de psychologie, *EuroPsy*, als basisstandaard voor een zelfstandige psychologenpraktijk, en een aantal gevorderde of specialistische certificaten in de psychologie die daarop voortbouwen. Het *EuroPsy*-kader heeft in hoge mate geput uit het werk dat door de British Psychological Society (BPS) is verricht voor de ontwikkeling van haar eigen beroepsstandaarden voor psychologen, resulterend in de *Standards of Proficiency for Applied Psychology* (Standaarden voor de vakkundigheid voor toegepaste psychologie). Een belangrijke bijdrage van dit werk is de ontwikkeling van competenties die geëvalueerd kunnen worden als resultaat van opleiding en training, zodat er niet alleen meer vertrouwd hoeft te worden op academische onderwijsprogramma's.

De Europese Commissie is eveneens voorstander van een competentiegerichte aanpak, met de nadruk op transparantie en de mogelijkheid van competentie-evaluatie in een breed scala aan contexten. Een voorbeeld hiervan is het zogenoemde 'Tuning'-project (*Tuning Educational Structures in Europe, Afstemming Onderwijsstructuren in Europa*), in het kader van de implementatie van de verklaring van Bologna, dat tot doel heeft een reeks generieke en specifieke competenties te ontwikkelen die leiden tot leerresultaten in verschillende gebieden. Het 'Tuning'-project is in 2000 begonnen als project om de politieke doelstellingen van het Bologna-proces en de initiatieven van de Lissabon Erkenningconventie aan elkaar te koppelen. De eerste fase had betrekking op een aantal gebieden, maar niet op de psychologie. In de tweede fase is de psychologie ontwikkeld door een kleine groep die ook betrokken was bij de ontwikkeling van *EuroPsy* (Lunt et al 2011). Op dit moment wordt de vergelijkbaarheid van academische kwalificaties geëvalueerd door nationale informatiecentra voor academische erkenning (NARIC), die op nationaal niveau werken binnen het Europese netwerk van informatiecentra (ENIC) op Europees niveau. Gehoopt wordt dat de combinatie van gespecificeerde curricula enerzijds en gespecificeerde competenties van professionele psychologen anderzijds, zoals geïntroduceerd met *EuroPsy*, een transparantere evaluatie

van vergelijkbaarheid en een hogere kwaliteit van de professionele dienstverlening aan cliënten mogelijk maakt.

Het doel van EuroPsy

EuroPsy (ofwel: Europees certificaat in de psychologie) betekent een grote stap voorwaarts in het bevorderen van de mobiliteit van psychologen en de toegang van cliënten tot psychologische diensten van hoge kwaliteit in heel Europa. Het bouwt voort op het onderwijskader en de minimumstandaarden van *EuroPsyT* die in 2001 geaccepteerd zijn, en het zogenoemde Europees diplomakader dat in 2005 is overeengekomen, en biedt een benchmark of een verzameling Europese standaarden voor de psychologie die als basis kunnen dienen voor de evaluatie van het academisch onderwijs en de beroepstraining van psychologen in de verschillende EU-landen en andere landen binnen de EFPA. Dit document (het EFPA-reglement inzake *EuroPsy* en Appendices voor *EuroPsy*) bevat het EFPA-reglement inzake *EuroPsy* en appendices voor het Europees certificaat in de psychologie (*EuroPsy*).

EuroPsy is ontwikkeld onder auspiciën van de EFPA, die ook toezicht houdt op de ontwikkeling van specialistische certificaten in meer gespecialiseerde gebieden van de psychologische praktijk. *EuroPsy* (het Europees certificaat in de psychologie) geeft de standaard die nodig is voor een zelfstandige praktijk op basisniveau. Daarnaast worden er specialistische certificaten (in meer gespecialiseerde gebieden, zoals psychotherapie, arbeids- en organisatiepsychologie, onderwijspsychologie, enz.) ontwikkeld om het behalen van een gespecialiseerd of gevorderd competentie- en expertiseniveau in bepaalde praktijkgebieden aan te tonen.

Bij de ontwikkeling van het *EuroPsy*-kader is veel aandacht besteed aan de verscheidenheid aan situaties op het vlak van onderwijs, beroepsuitoefening en regelgeving die momenteel in Europa bestaan. Opgemerkt is dat de opleidingen niet alleen verschillen qua lengte, maar ook wat betreft de mogelijkheid om te differentiëren of specialiseren. Om een systeem te ontwerpen dat op een zinvolle wijze kan aansluiten op deze verschillende opleidingsvormen, wordt er in het EFPA-reglement inzake *EuroPsy* onderscheid gemaakt tussen zelfstandige en niet-zelfstandige praktijken, tussen een aantal werkterreinen waarin psychologen werkzaam zijn, en tussen de start als psycholoog en latere specialisatie. Het basis *EuroPsy*-certificaat heeft tot doel een standaard vast te leggen voor de niet-zelfstandige en/of zelfstandige praktijk, normaliter

op één werkterrein¹, op het moment van de start als psycholoog. Deze standaard definieert minimumeisen, die door individuele psychologen waarschijnlijk overtroffen zullen worden. Het basis *EuroPsy*-certificaat vormt geen praktijkvergunning en is niet bedoeld als vervanging van de nationale vergunningverlening door het EFPA-reglement inzake *EuroPsy*. Voor zover de standaard die is vastgelegd in het *EuroPsy*-basiscertificaat in verschillende nationale omgevingen zinvol wordt geacht, wordt gehoopt dat daarmee rekening wordt gehouden bij eventueel te ontwikkelen toekomstige veranderingen in de vergunningverlening door het EFPA-reglement inzake *EuroPsy*.

Het doel van de specialistische certificaten

Het doel van toekomstige specialistische certificaten (certificaten voor een specialistische expertise) is eisen vast te leggen voor de zelfstandige praktijk in een specifieke setting, op een punt dat duidelijk verder ligt dan de start van het beroep, bijvoorbeeld om de status van specialist aan te duiden. Op dit moment zijn er specialistische certificaten ontwikkeld op het gebied van (i) psychotherapie en (ii) arbeids- en organisatiepsychologie. Er zullen waarschijnlijk nog meer specialistische certificaten worden ontwikkeld, die allemaal voortbouwen op de standaard voor het *EuroPsy*-basiscertificaat. In bepaalde landen hebben psychologen specialistische of gevorderde kwalificaties nodig voor het uitoefenen van bepaalde aspecten van hun beroep. Dat kan betekenen dat de ontwikkeling van kwalificaties voor gevorderden er in de toekomst toe kan leiden dat er beperkingen worden opgelegd aan de omstandigheden, niveaus en taken waarin houders van het basis *EuroPsy*-certificaat bevoegd worden geacht om zelfstandig hun praktijk uit te oefenen. Dit zal worden bepaald in het land van praktijkuitoefening, op grond van het EFPA-reglement inzake *EuroPsy* dat in dat land op de praktijk van toepassing is.

Richtlijnen

De ontwikkeling van het *EuroPsy* Europees certificaat in de psychologie, waarin de Europese standaard is ingebed, stoelt op een aantal richtlijnen. Deze hebben tot doel:

- 1) de beschikbaarheid van adequate psychologische diensten in heel Europa te bevorderen. Elke burger en elke instelling moet psychologische diensten

¹ Normaliter één werkterrein: dit is de meest voorkomende situatie, omdat psychologen normaliter in één werkterrein hun praktijk uitoefenen. Het reglement houdt echter rekening met maximaal twee werkterreinen voor psychologen die naar behoren gekwalificeerd zijn en bevoegd om in twee werkterreinen hun praktijk uit te oefenen.

kunnen verkrijgen van een competente en gekwalificeerde professional, en het systeem moet dit doel helpen realiseren;

- 2) consumenten en burgers in Europa te beschermen door kwaliteit te garanderen en het publiek te beschermen tegen ongekwalificeerde dienstverleners;
- 3) een bijdrage te leveren aan mechanismes om de mobiliteit van psychologen te bevorderen door hen in staat te stellen overal in Europa hun praktijk uit te oefenen, mits zij over de juiste kwalificaties beschikken;
- 4) ervoor te zorgen dat het *EuroPsy*-certificaat wordt toegekend op basis van: (a) een aantoonbaar afgeronde academische opleiding in de psychologie van voldoende omvang; (b) aantoonbare competentie in de uitoefening van het vak tijdens praktijkuitoefening onder supervisie; (c) onderschrijving van Europese (en landelijke) ethische standaarden voor psychologen;
- 5) ervoor te zorgen dat het *EuroPsy*-systeem eerlijk is en voorkomt dat psychologen op basis van nationale of andere verschillen in hun achtergrond qua opleiding of beroep bevoor- of benadeeld worden, en dat hoge kwaliteit van dienstverlening als belangrijkste uitgangspunt wordt gezien in het systeem. Dit houdt in dat *EuroPsy* geen specifieke eisen zal stellen aan de structuur of vorm van de academische opleiding of de aard en organisatie van de stage voor de beroepspraktijk;
- 6) de kwalificatie te garanderen voor de psychologische praktijk op zowel het aanvangsniveau als daarna;
- 7) een inspanning tot actief onderhoud van competenties te onderschrijven. Om die reden wordt het *EuroPsy*-certificaat toegekend voor een beperkte duur en dient het, ook weer voor een beperkte duur, te worden verlengd op basis van een aantoonbare continuering van de beroepspraktijk en voortdurende bijscholing;
- 8) reeds bestaande landelijke regelgeving voor psychologen te respecteren.

2. EFPA-reglement inzake *EuroPsy*, het Europese certificaat in de psychologie

Het *EuroPsy* Europese certificaat in de psychologie (hierna *EuroPsy*) is bedoeld om te voorzien in een standaard voor een academische opleiding en beroepstraining die cliënten, werkgevers en collega's laat weten dat een psycholoog over de noodzakelijke competenties beschikt voor het verlenen van psychologische diensten.

EuroPsy streeft ernaar in alle landen waar het wordt uitgegeven een gemeenschappelijke competentiestandaard vast te stellen. Het beoogt het vrije verkeer van psychologen in de landen van de Europese Unie en in andere landen die de standaard geaccepteerd hebben, en streeft naar ondersteuning van mechanismes om dit te faciliteren.

Het *EuroPsy*-certificaat kan worden toegekend aan individuele psychologen die voldoen aan de voorwaarden die in dit EFPA-reglement inzake *EuroPsy* zijn genoemd.

Een persoon die in het bezit is van het *EuroPsy*-certificaat wordt "geregistreerd *EuroPsy*-psycholoog" genoemd.

Sectie A. *EuroPsy*, het Europese certificaat in de psychologie

Artikel 1 *EuroPsy*² omvat een verzameling standaarden voor de opleiding en training van professionele psychologen, zoals beschreven in Appendix II en III.

Artikel 2 Inschrijving in het Europese Register van *EuroPsy*-psychologen (hierna het Register) en toekenning van het *EuroPsy*-certificaat aan individuele psychologen is mogelijk indien zij:

- a. met succes een landelijk erkende academische studie psychologie hebben afgerond aan een universiteit of vergelijkbare instelling die ingevolge de wet of gewoonterecht resulteert in de landelijke titel of kwalificatie van "psycholoog", mits de studie een duur heeft van

² Europees certificaat in de psychologie verwijst hierna naar het Europese basiscertificaat in de psychologie (*EuroPsy*), zoals beschreven in de inleiding.

minimaal vijf jaar fulltime studie (300 ECTS) en past in het kader als beschreven in Appendix II;

- b. kunnen aantonen dat zij als psycholoog-in-opleiding gedurende minimaal één jaar fulltime (of vergelijkbaar) een praktijk onder supervisie hebben uitgeoefend en dat zij dit werk volgens de evaluatie van hun supervisors naar tevredenheid hebben verricht (zie Appendix I en V); en
- c. bij hun Nationale Toekenningscommissie een schriftelijke verklaring hebben ingediend dat zij de principes van professioneel gedrag als uiteengezet in de *MetaCode of Professional Ethics* (Metacode Professionele Ethiek) van de EFPA onderschrijven en hun beroepsactiviteiten zullen uitoefenen conform de ethische code van de nationale psychologenvereniging in het land waarin zij hun praktijk uitoefenen. Het EuroPsy-certificaat kan alleen aan een individu worden afgegeven wier beroepsgedrag door de nationale rechter kan worden beoordeeld vereniging of een ander toezichthoudend orgaan voor psychologen in dat land.

Artikel 3 Na een positieve evaluatie van het in artikel 2 genoemde bewijs, kan inschrijving in het Register en toekenning van het *EuroPsy*-certificaat aan de betrokkene plaatsvinden.

Artikel 4 Het *EuroPsy*-certificaat verliest zijn geldigheid na 7 jaar, tenzij het verlengd wordt.

Artikel 5 Met het oog op verlenging kan het *EuroPsy*-certificaat opnieuw worden uitgegeven aan alle psychologen die

- a) het onderhoud van hun beroepscompetenties kunnen aantonen in de vorm van een bepaald aantal praktijkuren als psycholoog en voortdurende bijscholing en beroepsontwikkeling als aangegeven in Appendix VI;
- b) bij hun Nationale Toekenningscommissie een schriftelijke verklaring hebben ingediend dat zij de principes van professioneel gedrag als uiteengezet in de *MetaCode of Professional Ethics* van de EFPA

onderschrijven en hun beroepsactiviteiten zullen uitoefenen conform de ethische code van de nationale psychologenvereniging in het land waarin zij hun praktijk uitoefenen.

Artikel 6 Het *EuroPsy*-certificaat is qua inhoud en vorm vergelijkbaar met het model in dit document (Appendix IV).

Artikel 7 De gegevens die in het aanvraagformulier voor *EuroPsy* worden gevraagd, zijn: informatie over de universitaire studie, de praktijkuitoefening onder supervisie, met inbegrip van de beroepscompetenties, rollen en werkterreinen waarin de geregistreerde *EuroPsy*-psychologen hebben gewerkt om in aanmerking te komen, en hun werkervaring.

Artikel 8 De informatie die in het Europees Register wordt opgenomen, is: naam en praktijk- of privéadres van de ingeschrevene, de universitaire opleiding, het land waarin de praktijk wordt uitgeoefend, het werkterrein van de praktijk en de plaats en datum van goedkeuring door de Nationale Toekenningscommissie.

Artikel 9 De Geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog is gekwalificeerd voor de zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog, binnen het werkterrein als genoemd in de Registratiegegevens, voor zover er geen beperkingen worden opgelegd door de landelijke regelgeving in het betrokken land. Dit geldt in alle landen waarin de nationale vereniging die volledig lid³ is van de EFPA *EuroPsy* en dit reglement geaccepteerd heeft.

Artikel 10 De Geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog is gekwalificeerd voor zelfstandige praktijkuitoefening (zie Appendix I) als psycholoog binnen elk werkterrein, in alle landen waarin de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA *EuroPsy* en dit EFPA-reglement inzake *EuroPsy* geaccepteerd heeft.

Artikel 11 De inschrijving van een psycholoog wordt:

³ Volledig lid is een vertaling van Full Member.

- a) uit het Register verwijderd in de volgende gevallen: (i) bij het verstrijken van het *EuroPsy*-certificaat (zie art. 4); (ii) op verzoek van de certificaathouder; (iii) wanneer een rechtbank of nationale commissie een vonnis of maatregel tegen de certificaathouder heeft opgelegd die hem of haar verbiedt het beroep van psycholoog uit te oefenen, zoals verwijdering uit een nationaal register of intrekking van een nationale vergunning; (iv) indien de *EuroPsy*-houder, na ontvangst van een klacht, er niet mee instemt zich te onderwerpen aan het verenigingsstuchtrecht of een andere regelgevende instantie voor psychologen in dat land; (v) indien de gedelegeerde bevoegdheid van de Nationale Toekenningscommissie dat de *EuroPsy* heeft toegekend, is verwijderd.
- b) wordt voorzien van de aantekening “opgeschort” wanneer een rechtbank of nationale commissie een vonnis of maatregel heeft opgelegd die het recht van de certificaathouder om het beroep van psycholoog uit te oefenen, opschort. De aantekening “opgeschort” wordt weer verwijderd als de opschorting in het betreffende land eindigt.

Sectie B. Toekenningsinstanties

Artikel 12 De verantwoordelijkheid voor toekenning van het *EuroPsy*-certificaat en inschrijving van een individu in het Register, in overeenstemming met dit Reglement, berust bij de Europese Toekenningscommissie. In de landen waarin *EuroPsy* en dit reglement geaccepteerd zijn door de vereniging die volledig lid is van de EFPA, worden Nationale Toekenningscommissies door deze Commissie gemachtigd om het *EuroPsy*-certificaat in overeenstemming met dit Reglement toe te kennen.

Artikel 13

- a) De Europese Toekenningscommissie bestaat uit een voorzitter en maximaal twaalf andere leden. Zij zijn elk afkomstig uit een ander land binnen de EFPA en vertegenwoordigen de belangrijkste werkerreinen binnen de psychologie. De commissie is evenwichtig samengesteld uit

leden die een praktijk uitoefenen en leden die aan universiteiten werken en betrokken zijn bij de opleiding van psychologen.

- b) De kandidaten worden voorgedragen door verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA. Leden worden door de Raad van Bestuur⁴ van de EFPA benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd. Wanneer een lid zijn ambtstermijn voor een tweede termijn wil verlengen, moet een voordracht worden ingediend door de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA.
- c) De voorwaarden voor benoeming zijn zodanig vastgesteld dat er elke twee jaar drie nieuwe leden benoemd kunnen worden.

Artikel 14 Het is de verantwoordelijkheid van de Europese Toekenningscommissie toe te zien op *EuroPsy* en het Reglement en ervoor te zorgen dat de inschrijving en toekenning van het *EuroPsy*-certificaat overeenkomstig dit Reglement plaatsvinden.

De taken van deze Commissie zijn onder andere:

- a) verzoeken van verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA tot oprichting van Nationale Toekenningscommissies in ontvangst nemen en beoordelen;
- b) de Nationale Toekenningscommissies machtigen om het *EuroPsy*-certificaat toe te kennen;
- c) de Nationale Toekenningscommissies begeleiden;
- d) ervoor zorgen dat nationale instanties de Europese standaarden op dezelfde wijze interpreteren en het werk van de Nationale Toekenningscommissies coördineren;
- e) toezicht houden op de juiste implementatie van dit EFPA-reglement inzake *EuroPsy* door elke Nationale Toekenningscommissie;
- f) maatregelen treffen voor schorsing van een Nationale Toekenningscommissie indien er aantoonbaar sprake is van wanbeleid of misbruik van dit EFPA-reglement inzake *EuroPsy*;

⁴ Voorheen Executive Council

- g) beroepszaken tegen besluiten van Nationale Toekenningscommissies afhandelen;
- h) elke twee jaar een rapport opstellen voor de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van de EFPA;
- i) contact onderhouden en een jaarvergadering organiseren met voorzitters van de Nationale Toekenningscommissies;
- j) met nationale verenigingen samenwerken om de oorzaken van een schorsing van de Nationale Toekenningscommissie weg te nemen;
- k) toezicht houden op het bijhouden van het Europees Register;
- l) optreden als adviesorgaan voor de Europese Commissie inzake kwesties die verband houden met de erkenning van kwalificaties van psychologen in Europa.

Artikel 15

- a) De toekenning van het *EuroPsy*-certificaat binnen een land wordt verricht door een Nationale Toekenningscommissie die benoemd is door de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA. De Nationale Toekenningscommissie wordt door de Europese Toekenningscommissie gemachtigd om het *EuroPsy*-certificaat toe te kennen. In landen met een of meer andere representatieve verenigingen van psychologen dient de vereniging die volledig lid is van de EFPA bij de oprichting van de Nationale Toekenningscommissie te streven naar samenwerking met deze verenigingen.
- b) Het toekennen van een specialistisch *EuroPsy*-certificaat wordt verricht door een Specialistische Nationale Toekenningscommissie die benoemd wordt door de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA. De Specialistische Nationale Toekenningscommissie wordt door de Specialistische Europese Toekenningscommissie gemachtigd om het *EuroPsy*-certificaat toe te kennen.

Artikel 16

- a) De Nationale Toekenningscommissie bestaat uit een voorzitter en vier tot acht andere leden. De leden van de Nationale

Toekenningscommissie vertegenwoordigen de belangrijkste werkterreinen binnen de psychologie in het betreffende land, en de commissie is evenwichtig samengesteld uit leden die een praktijk uitoefenen en leden die aan universiteiten werken en betrokken zijn bij de opleiding van psychologen.

- b) De Nationale Toekenningscommissie moet representatief zijn voor de breedst mogelijke gemeenschap van psychologen in het betreffende land.
- c) De leden van de Nationale Toekenningscommissie worden voor een termijn van maximaal vier jaar, die twee keer kan worden verlengd, benoemd door de nationale vereniging van psychologen die volledig lid is van de EFPA (Appendix I).
- d) De voorwaarden voor benoeming zijn zodanig vastgesteld dat er elke vier jaar twee nieuwe leden benoemd kunnen worden.
- e) Veranderingen in de samenstelling van de Nationale Toekenningscommissie vereisen de schriftelijke toestemming van de Europese Toekenningscommissie met het oog op het behoud van de bevoegdheid (zie art. 15) om *EuroPsy*-certificaten toe te kennen.

Artikel 17 De verantwoordelijkheden van een Nationale Toekenningscommissie zijn onder meer:

- a) al zijn procedures ter goedkeuring voorleggen aan de Europese Toekenningscommissie;
- b) vaststellen op welke wijze een aanvrager zijn beroepscompetenties dient aan te tonen;
- c) een lijst opstellen en publiceren van de huidige goedgekeurde curricula voor een academische opleiding in de psychologie, met inbegrip van het niveau van de opleiding;
- d) instellingen voor hoger onderwijs informeren over de voorwaarden voor goedkeuring;
- e) richtlijnen uitgeven voor de beoordeling van competenties door supervisors;

- f) een formulier over beroepsethiek opstellen dat door de aanvragers moet worden ondertekend;
- g) de vergoeding voor door de aanvragers te betalen administratiekosten vaststellen;
- h) een contactpersoon benoemen die toegang heeft tot het Register;
- i) op elke afzonderlijke aanvraag voor *EuroPsy* een besluit nemen en hetzij de aanvrager informeren over de redenen waarom de aanvraag wordt afgewezen, hetzij het *EuroPsy*-certificaat toekennen;
- j) het *EuroPsy*-certificaat toekennen aan individuele psychologen;
- k) een registratie bijhouden van psychologen aan wie het *EuroPsy*-certificaat is toegekend;
- l) een archief bijhouden van alle aanvraagdocumenten gedurende een periode van 15 jaar;
- m) elk jaar een activiteitenrapport opstellen voor de Europese Toekenningscommissie;
- n) relevante informatie verstrekken en deelnemen aan de jaarvergadering van voorzitters van de Nationale Toekenningscommissies;
- o) optreden als adviesorgaan voor de bevoegde autoriteiten inzake de erkenning van kwalificaties van psychologen in het land.

Artikel 18 De gedelegeerde bevoegdheid van een Nationale Toekenningscommissie wordt verwijderd door de Europese Toekenningscommissie indien:

- a) de vereniging die volledig lid is van de EFPA, die de Nationale Toekenningscommissie heeft genomineerd, is uitgesloten van de EFPA, of
- b) de Nationale Toekenningscommissie, naar de mening van de Europese Toekenningscommissie niet werkt in overeenstemming met deze EFPA regelgeving inzake EuroPsy.

- c) In het geval van b) kan de Nationale Toekenningscommissie opnieuw worden aangesteld als de niet-naleving van de EFPA-voorschriften inzake EuroPsy is verholpen. Er kan geen EuroPsy-certificaat worden afgegeven door een Nationale Toekenningscommissie wanneer de gedelegeerde bevoegdheid ervan is ingetrokken. Als de vereniging die volledig lid is, is uitgesloten, worden alle EuroPsy-certificaten die door die Nationale Toekenningscommissie zijn uitgegeven, ingetrokken.

Specialistische Toekenningscommissies

Artikel 19

- a) De Specialistische Europese Toekenningscommissie bestaat uit een voorzitter en maximaal acht andere leden. Zij komen elk uit een ander land binnen de EFPA.
- b) De Specialistische Europese Toekenningscommissie is representatief voor het belangrijkste praktijkgebied in het betreffende domein en telt minimaal één lid dat aan een universiteit werkzaam is.
- c) Eén lid van de Specialistische Toekenningscommissie fungeert als contactpersoon voor de Europese Toekenningscommissie en is tevens lid van deze commissie.
- d) De kandidaten worden voorgedragen door de verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA. Leden worden door de Raad van Bestuur van de EFPA benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd. Wanneer een lid zijn ambtstermijn voor een tweede termijn wil verlengen, moet een voordracht worden ingediend door de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA.
- e) De voorwaarden voor benoeming zijn zodanig vastgesteld dat er elke twee jaar twee nieuwe leden benoemd kunnen worden.

Artikel 20 Het is de verantwoordelijkheid van de Specialistische Europese Toekenningscommissie toe te zien op het Specialistische *EuroPsy* in het betreffende domein en ervoor te zorgen dat de inschrijving en toekenning van het Specialistische *EuroPsy*-certificaat overeenkomstig dit Reglement plaatsvinden.

De taken van deze Commissie zijn onder andere:

- a) verzoeken van verenigingen die volledig lid zijn van de EPFA tot oprichting van Specialistische Nationale Toekenningscommissies in ontvangst nemen en beoordelen;
- b) de Specialistische Nationale Toekenningscommissies machtigen om het Specialistische *EuroPsy*-certificaat toe te kennen;
- c) de Specialistische Nationale Toekenningscommissies en anderen begeleiden;
- d) waar nodig regels ontwikkelen voor trainingstrajecten en standaarden in het betreffende domein;
- e) beroepszaken tegen besluiten van Specialistische Nationale Toekenningscommissies afhandelen;
- f) elk jaar voor de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van de EFPA een rapport opstellen over het functioneren van de Specialistische Europese Toekenningscommissie;
- g) eenmaal per jaar bijeenkomen met de voorzitters van de Specialistische Nationale Toekenningscommissie en met de Europese Toekenningscommissie om procedures te verminderen en goede praktijken uit te wisselen.

Artikel 21

- a) De Specialistische Nationale Toekenningscommissie bestaat uit een voorzitter en vier tot zes andere leden.
- b) Er dient een structurele relatie te zijn tussen de Specialistische Nationale Toekenningscommissie en de Nationale Toekenningscommissie in een land, zodanig dat er enige overlap is in het lidmaatschap.
- c) De Specialistische Nationale Toekenningscommissie is representatief voor de breedst mogelijke gemeenschap van psychologen in het betreffende land in het betreffende praktijkdomein. In de commissie kunnen psychologen zitting hebben die geen lid zijn van de nationale verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA.

- d) De leden van de commissie worden door de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd.
- e) Veranderingen in de samenstelling van de Specialistische Nationale Toekenningscommissie vereisen de schriftelijke toestemming van de Specialistische Europese Toekenningscommissie met het oog op het behoud van de bevoegdheid (zie art. 15) om *EuroPsy*-certificaten toe te kennen.

Artikel 22 De verantwoordelijkheden van een Specialistische Nationale Toekenningscommissie zijn onder meer:

- a) al zijn procedures ter goedkeuring voorleggen aan de Specialistische Europese Toekenningscommissie;
- b) vaststellen op welke wijze een aanvrager zijn kwalificatie en beroepscompetenties dient aan te tonen;
- c) de aanvraagvergoeding voor door de aanvragers te betalen administratiekosten vaststellen;
- d) op elke afzonderlijke aanvraag voor het Specialistische *EuroPsy* een besluit nemen en hetzij de aanvrager informeren over de redenen waarom de aanvraag wordt afgewezen, hetzij het Specialistische *EuroPsy*-certificaat toekennen;
- e) informatie over de specialistische expertise van de individuele psychologen in het Register opnemen en het Specialistische *EuroPsy*-certificaat uitreiken aan individuele psychologen;
- f) een registratie bijhouden van psychologen aan wie het Specialistische *EuroPsy*-certificaat is toegekend;
- g) een archief bijhouden van alle aanvraagdocumenten gedurende een periode van 15 jaar;
- h) elk jaar een activiteitenrapport opstellen voor de Specialistische Europese Toekenningscommissie;
- i) relevante informatie verstrekken en deelnemen aan de jaarvergadering van voorzitters van de Specialistische Nationale Toekenningscommissies;
- j) een contactpersoon benoemen die toegang heeft tot het Register;

- k) informatie verstrekken over het Specialistische *EuroPsy* aan psychologen en anderen.

Sectie C. De procedure voor het verwerven van het *EuroPsy*-certificaat

Artikel 23 Een *EuroPsy*-registratie kan niet worden verlengd door nogmaals hetzelfde *EuroPsy*-certificaat aan te vragen, maar alleen door een verlenging zoals beschreven in artikel 5.

Artikel 24 De aanvraag moet worden ingediend op een formulier dat qua inhoud en vorm vergelijkbaar is met het model in dit document (Appendix IV). De aanvraag moet informatie bevatten over: de universitaire opleiding en de praktijk onder supervisie, met vermelding van de beroepscompetenties en werkterreinen waarin de betrokkene onder supervisie gewerkt heeft om zich te kwalificeren voor de zelfstandige praktijk. De aanvrager dient geautoriseerde rapporten van zijn of haar supervisors in te dienen. De aanvrager dient een verklaring te ondertekenen dat hij of zij zijn of haar beroepsactiviteiten zal verrichten overeenkomstig de ethische code van de nationale psychologenvereniging in het betreffende land.

Artikel 25 De Nationale Toekenningscommissie stelt vast of de kandidaat aan de in artikel 2 genoemde criteria voldoet. Het onderzoekt de beroepscompetenties en werkterreinen waarin de aanvrager onder supervisie en/of zelfstandig gewerkt heeft en besluit voor welk werkterrein de kandidaat zich gekwalificeerd heeft voor de zelfstandige praktijk.

Artikel 26 De aanvraag wordt pas verwerkt nadat de kandidaat de toepasselijke vergoeding heeft voldaan.

Artikel 27 De Nationale Toekenningscommissie onderzoekt het ingediende bewijs en besluit of er al dan niet meer informatie van de aanvrager nodig is. De aanvrager wordt binnen 13 weken nadat de oorspronkelijke aanvraag en de vergoeding ontvangen zijn, geïnformeerd of de Nationale Toekenningscommissie aanvullende informatie nodig heeft.

Artikel 28 Indien aanvullende informatie nodig is, wordt de aanvrager binnen 13 weken na de ontvangst van die aanvullende informatie over het besluit van de Nationale Toekenningscommissie geïnformeerd.

Artikel 29 Indien geen aanvullende informatie nodig is, wordt de aanvrager binnen 13 weken na de ontvangst van de oorspronkelijke aanvraag en de vergoeding geïnformeerd over het besluit van de Nationale Toekenningscommissie om het *EuroPsy*-certificaat al dan niet toe te kennen. Wanneer het *EuroPsy*-certificaat niet wordt toegekend, ontvangt de aanvrager een gedetailleerde beschrijving van de redenen die tot dit besluit hebben geleid.

Artikel 30 Met ingang van de datum waarop de aanvrager is ingeschreven in het Europees Register, wordt het *EuroPsy*-certificaat aan de betrokkene toegekend.

Artikel 31 Om het *EuroPsy*-certificaat aan het einde van de geldigheidstermijn (artikel 4) of de overgangstermijn (artikel 38) te verlengen, dient de aanvrager bij de Nationale Toekenningscommissie in het feitelijke of beoogde land van praktijkuitoefening een aanvraag in te dienen waarin hij zijn actuele competenties aantoont.

Artikel 32 In de aanvraag voor verlenging moet het onderhoud van de beroepscompetenties worden aangetoond in de vorm van een bepaald aantal praktijken als psycholoog en voortdurende bijscholing en beroepsontwikkeling, zoals aangegeven door de Nationale Toekenningscommissie in het feitelijke of beoogde land van praktijkuitoefening (zie Appendix VI).

Sectie D. Beroepsprocedures

Artikel 33 Indien een aanvraag voor *EuroPsy* door de Nationale Toekenningscommissie is afgewezen, kan de aanvrager tegen dit besluit beroep aantekenen bij de nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA in het betrokken land, met de redenen van het beroep.

Artikel 34 Deze nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA zal een onafhankelijke adviescommissie samenstellen, bestaande uit minimaal drie deskundigen, om het beroep te beoordelen. Deze commissie neemt binnen 60 dagen een beslissing over het beroep, en brengt hierover een schriftelijk oordeel uit. Dit oordeel wordt meegedeeld aan de aanvrager en de Nationale Toekenningscommissie. De onafhankelijke commissie kan advies inwinnen bij de Europese Toekenningscommissie.

Artikel 35 Wanneer een aanvraag wordt afgewezen, kan de aanvrager beroep aantekenen bij de Europese Toekenningscommissie (artikel 14f). Dit beroep moet in de Engelse taal worden ingediend en de redenen bevatten waarop het is gestoeld.

Artikel 36 De nationale vereniging die volledig lid is van de EFPA in een land waarin de machtiging van de Nationale Toekenningscommissie wordt ingetrokken, kan tegen die maatregel beroep aantekenen bij de Raad van Bestuur van de EFPA. De Raad van Bestuur van de EFPA vraagt advies aan een Europese adviescommissie dat voor die gelegenheid wordt samengesteld en bijeengeroepen door de EFPA-voorzitter of een vervanger.

Sectie E. Diversen

Artikel 37 Het EFPA-reglement en de appendices inzake *EuroPsy* worden vastgesteld en eventueel gewijzigd door de algemene vergadering van de EFPA, door middel van een stemming met een tweederde meerderheid van de aanwezigen. Zij worden van kracht op de door de algemene vergadering van de EFPA op het moment van vaststelling bepaalde datum.

Artikel 38

- a) Overgangsregelingen voor het basis *EuroPsy*-certificaat zijn van toepassing gedurende drie jaar na de datum van goedkeuring van een Nationale Toekenningscommissie in een bepaald land.
- b) Overgangsregelingen voor een specialistisch *EuroPsy*-certificaat zijn van toepassing gedurende drie jaar na de datum van goedkeuring van

een Specialistische Nationale Toekenningscommissie in een bepaald land.

- c) Overgangsregelingen voor het basiscertificaat zijn van toepassing gedurende nog eens twee jaar na de datum van goedkeuring van een Specialistische Nationale Toekenningscommissie in een bepaald land. Deze regelingen zijn uitsluitend van toepassing voor aanvragers van het specialistische *EuroPsy*-certificaat dat is uitgegeven door die Specialistische Nationale Toekenningscommissie.
- d) Aanvragers die vóór de in artikel 38 a) genoemde datum van een door de Europese Toekenningscommissie erkende nationale vergunningverlenende instantie een vergunning hebben gekregen voor een zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog en/of voldoen aan de eisen en voorwaarden voor de praktijkuitoefening als psycholoog in hun land van praktijkuitoefening, kunnen het overzicht van de praktijkuitoefening onder supervisie als psycholoog vervangen door een overzicht van hun werkhistorie nadat ze zich gekwalificeerd hebben voor zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog. In die gevallen is voor toekenning van het *EuroPsy*-certificaat bewijs vereist van minimaal drie jaar (of het equivalent daarvan binnen de afgelopen tien jaar) zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog, en bewijs van de actuele competenties en voortdurende bijscholing (zie Appendix V en VI). In dit geval heeft de psycholoog die onder deze overgangsregelingen het *EuroPsy*-certificaat aanvraagt eventueel nog eens twee jaar na de einddatum van de overgangsregelingen (genoemd onder a, b, en c) om aan de eisen te voldoen.

Artikel 39 Dit Reglement kan worden uitgebreid met voorschriften inzake Specialistische Certificaten in bepaalde gebieden van de psychologie, die slechts kunnen worden verkregen door houders van het basis *EuroPsy*-certificaat. Die voorschriften worden vastgelegd in Bijlagen bij dit Reglement, waarin moet worden beschreven:

- a) de minimale omvang van de vervolgstudie, uitgedrukt in studie-uren of, bij voorkeur, in eenheden van het European Credit Transfer System (ECTS), en de te behandelen inhoud;

- b) de minimale omvang van praktijk onder supervisie, uitgedrukt in jaren, en de minimale omvang van supervisie, uitgedrukt in uren, waarbij praktijk onder supervisie en supervisie gedefinieerd zijn als in Appendix I;
- c) de eisen met betrekking tot voortdurende bijscholing, zoals gedefinieerd in Appendix IV;
- d) de competenties die aan het einde van de periode van praktijk onder supervisie moeten worden aangetoond, bij voorkeur beschreven op de wijze zoals in Appendix III;
- e) het gehanteerde systeem van competentieontwikkeling, bij voorkeur proactief en uitvoerig, om er zeker van te zijn dat afgestudeerde psychologen alle competenties verwerven die op het specialistische niveau vereist zijn en alle relevante facetten van de beroepspraktijk, inclusief ethiek;
- f) de manier waarop de vervolgstudie, praktijk, supervisie en competenties worden aangetoond;
- g) de manier waarop het bewijs van de vervolgstudie, praktijk, supervisie en competenties wordt geëvalueerd;
- h) de overgangsregelingen, van toepassing gedurende de in artikel 38b genoemde termijn, waarvan de inhoud analoog moet zijn aan die welke is beschreven in artikel 38e voor het basis *EuroPsy*-certificaat.

Artikel 40 Het *EuroPsy*-reglement en de Appendices worden minimaal elke vijf jaar beoordeeld door de *EuroPsy*-coördinatiegroep (ECG), bestaande uit de voorzitter van de EFPA, een lid van de Raad van Bestuur en de voorzitter van de Europese Toekenningscommissie.

Op advies van de ECG brengt de Raad van Bestuur de noodzakelijke wijzigingen in het Reglement aan. Nadat de Nationale Toekenningscommissies van de wijzigingen in kennis zijn gesteld, zijn deze tot de eerstvolgende algemene vergadering voorlopig van toepassing. Voor verdere toepassing moeten zij door de algemene vergadering bevestigd worden.

3. Register van *EuroPsy*-psychologen

- Artikel 41 Het Europees Register van EuroPsy-psychologen wordt bijgehouden door de EFPA en bevat de nationale overzichten van adequaat gediplomeerde psychologen, zoals aangeleverd door elke Nationale Toekenningscommissie.
- Artikel 42 Het Europees Register bevat de namen en gegevens van alle EuroPsy-psychologen en vermeldt tevens wie van hen over Specialistische Certificaten beschikken.
- Artikel 43 De in de Registratiegegevens van EuroPsy vermelde informatie wordt opgenomen in het Europees Register, een doorzoekbare online faciliteit die beschikbaar is via internet (www.europsy-efpa.eu/).
- Artikel 44 De inschrijvingen in het Register voor een bepaald land worden op initiatief van de Nationale Toekenningscommissie bijgewerkt wanneer een EuroPsy-certificaat wordt uitgereikt, verlengd of ingetrokken, of wanneer dit verstrijkt. Het Register wordt bijgewerkt wanneer een specialistisch expertisecertificaat wordt uitgegeven, op instructie van de Nationale Toekenningscommissie. Informatie in het Register mag uitsluitend worden gewijzigd door de EFPA en, indien gemachtigd, door de Nationale Toekenningscommissie.

Bijlage I. Eisen voor het specialistische certificaat psychotherapie

Zoals uiteengezet in artikel 39 van het *EuroPsy*-reglement wordt het *EuroPsy* specialistische certificaat slechts toegekend aan voldoende ervaren psychologen die het basiscertificaat al hebben (of tegelijkertijd toegekend krijgen). Bijgevolg is toekenning van een specialistisch certificaat alleen mogelijk in landen met zowel een erkende Nationale Toekenningscommissie als een erkende Specialistische Nationale Toekenningscommissie.

In deze Bijlage worden de eisen beschreven voor het specialistische *EuroPsy*-certificaat Psychotherapie, zoals vastgelegd in artikel 39 van het *EuroPsy*-reglement. Gedetailleerde informatie is te vinden in: ‘*Application Form for Psychologists to Apply for the Specialist Certificate in Psychotherapy*’ en ‘*Training Standards for Psychologists Specialising in Psychotherapy*’, Specialistische Europese Toekenningscommissie Psychotherapie 2013.

1. Minimale omvang en inhoud vervolgstudie

- a. Minimaal 90 ECTS vervolgstudie, waarvan 400 uur gewijd aan de theorie.
- b. De inhoud varieert al naar gelang het curriculum van het instituut en/of het door de psychologen gevolgde leertraject.

2. Minimale omvang praktijkuitoefening onder supervisie en supervisie

- a. Minimaal drie jaar postacademische praktijk (na gebleken geschiktheid voor *EuroPsy*-certificaat), waarvan 500 uur onder supervisie.
- b. Minimaal 150 uur supervisie (gemiddeld 50 per jaar).

3. Eisen aan voortdurende bijscholing

Deze eisen worden nog ontwikkeld.

4. Aantonbare competenties

Een lijst met competenties wordt nog opgesteld. De volgende zes principes worden in aanmerking genomen: psychologen als psychotherapeut; informatie en communicatie; psychotherapeutische praktijk en inzicht; persoonlijke en professionele ontwikkeling;

ethische en competente praktijkuitoefening; en aanvullende professionele ontwikkeling.

5. Competentieontwikkeling

Er wordt geen specifiek systeem van competentieontwikkeling toegepast. Competentieontwikkeling maakt deel uit van de training in een of meer psychotherapeutische modellen.

6. Aan te voeren bewijs

Aanvragers moeten:

- a. een aanvraagformulier indienen, met een persoonlijke verklaring inzake de zes bovenstaande principes; training, persoonlijke/professionele scholing en ervaring in psychotherapie; supervisiereregelingen; en onderzoek en publicaties (optioneel);
- b. een logboek indienen om het specialisme aan te tonen;
- c. door twee referenten ingevulde formulieren indienen, indien nodig geacht;
- d. een verklaring van de supervisor indienen;
- e. een overzichtelijk cv indienen.

7. Beoordeling van het bewijs

- a. De beoordeling van de vervolgstudie wordt verricht door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie, op grond van de kwalificatie van het curriculum, de trainers/supervisors, en het opleidingsinstituut (dat bij voorkeur dient samen te werken met academische of onderzoeksinstellingen).
- b. De beoordeling van andere aspecten wordt door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie verricht op grond van de verklaring van de aanvrager, de referentieformulieren en de verklaring van de supervisor.

8. Overgangsregelingen

Om het specialistische certificaat voor psychotherapie te verkrijgen op grond van artikel 38, moeten aanvragers ofwel een goedkeuringsbrief kunnen laten zien die verkregen is in een door de EFPA erkend pilotproject, ofwel aan de volgende criteria voldoen:

- ingeschreven zijn in een nationaal register waardoor zij toestemming hebben om als psycholoog en psychotherapeut te werken;
- in het bezit zijn van een basis *EuroPsy*-certificaat (op het gebied van gezondheid) of voldoen aan de vereisten om tegelijkertijd het basis- en specialistische certificaat te mogen aanvragen; zij worden eerst beoordeeld voor het basiscertificaat en, na goedkeuring daarvoor, voor het specialistische certificaat;
- hun werkervaring en activiteiten in het kader van voortdurende bijscholing vastleggen door bewijs te leveren van competenties die zijn verworven gedurende een periode van minimaal zes jaar, binnen de afgelopen vijftien jaar van zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog en psychotherapeut.

9. Aanvullende eisen

Minimaal honderd uur persoonlijke ontwikkeling (persoonlijke therapie).

Bijlage II: Eisen voor het specialistische certificaat voor arbeids- en organisatiepsychologie

Zoals uiteengezet in artikel 39 van het *EuroPsy*-reglement wordt het *EuroPsy* specialistische certificaat slechts toegekend aan voldoende ervaren psychologen die het basiscertificaat al hebben (of tegelijkertijd toegekend krijgen). Bijgevolg is toekenning van een specialistisch certificaat alleen mogelijk in landen met zowel een erkende Nationale Toekenningscommissie als een erkende Specialistische Nationale Toekenningscommissie.

In deze Bijlage zijn de eisen genoemd voor het specialistische *EuroPsy*-certificaat voor arbeids- en organisatiepsychologie, zoals vastgelegd in artikel 39 van het *EuroPsy*-reglement.

Meer gedetailleerde informatie is te vinden in: *'Towards The Specialist Certificate: Revised Proposal And Operational Guidelines'*, Voorlopige Specialistische Europese Toekenningscommissie A&O-psychologie, 2013.

1. Minimale omvang en inhoud vervolgstudie

- a. Minimaal 90 ECTS vervolgstudie (2400 uur), waarvan 60 (1600 uur) gewijd aan cursussen en 30 (800 uur) aan toegepast onderzoek of evaluatie of interventie.
- b. De inhoud die aan de orde moet komen, wordt verstrekt binnen het kader van een specialistisch curriculum, d.w.z. het ENOP-EAWOP-model.
- c. In geval van landen of individuen met een vroegtijdige specialisatie, kan specialistische expertise die is opgedaan gedurende de laatste twee jaar van hun eerste 5 tot 6 jaar durende kwalificatie voor erkenning in aanmerking komen, voor maximaal 30 ECTS. Dit houdt in dat minimaal 60 ECTS moet worden behaald nadat aan de studie-eisen voor het basis *EuroPsy*-certificaat is voldaan.

2. Minimale omvang praktijkuitoefening onder supervisie en supervisie

- a. Minimaal drie jaar postdoctorale praktijk, waarvan 400 uur per jaar (in totaal 1200 uur) praktijkuitoefening onder supervisie, 'gecoachte beroepspraktijk' genoemd.
- b. Minimaal 150 uur supervisie (gemiddeld 50 per jaar).

3. Eisen aan voortdurende bijscholing

Minimaal honderd uur (4 ECTS) persoonlijke/professionele bijscholing op het moment van de aanvraag, binnen de 90 ECTS voor vervolgstudie (zie 1a).

4. Aantonbare competenties

De aan te tonen competenties zijn genoemd in *EuroPsy* (*EuroPsy*-reglement, Appendix III). Zij worden toegepast op professioneel werk op specialistisch niveau.

5. Competentieontwikkeling

Gecoachte beroepspraktijk is gebaseerd op een gedetailleerd systeem van competentieontwikkeling. Dit systeem werkt proactief aan competentieontwikkeling. Het zorgt ervoor dat afgestudeerden in de psychologie alle competenties verwerven die op specialistisch niveau vereist zijn, en omvat alle relevante facetten van het vak, inclusief ethiek.

6. Aan te voeren bewijs

Aanvragers moeten:

- a. een aanvraagformulier indienen met vermelding van de vervolgstudie, praktijk onder supervisie en voortdurende activiteiten op het vlak van persoonlijke ontwikkeling;
- b. een overzichtelijk cv indienen;
- c. een logboek (of portfolio) indienen waaruit de competentie in het specialisme blijkt;
- d. indien dit nodig wordt geacht, deelnemen aan een competentiebeoordelingsgesprek om bepaalde details van het cv uit te diepen of toe te lichten.

7. Beoordeling van het bewijs

- a. De evaluatie van studiecomponenten wordt verricht door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie, op dezelfde wijze als voor *EuroPsy*, dat wil zeggen op basis van hun inhoud en de accreditatie van de instelling die deze componenten aanbiedt (bij voorkeur academische instellingen).
- b. De beoordeling van competenties wordt door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie verricht op grond van de portfolio en het competentiebeoordelingsgesprek.

8. Overgangsregeling

Aanvragers die op grond van artikel 38 het specialistische certificaat voor arbeids- en organisatiepsychologie wensen te verkrijgen, moeten aan de volgende criteria voldoen:

- ingeschreven zijn in een nationale lijst, waardoor zij toestemming hebben om als psycholoog te werken;
- in het bezit zijn van een basis *EuroPsy*-certificaat (op het gebied van arbeid en organisatie) of voldoen aan de vereisten om tegelijkertijd het basis- en specialistische certificaat te mogen aanvragen; zij worden eerst beoordeeld voor het basiscertificaat en, na erkenning daarvoor, voor het specialistische certificaat;
- hun werkervaring en activiteiten in het kader van voortdurende bijscholing vastleggen door bewijs te leveren van competenties die zijn verworven gedurende een periode van vijf fulltime jaren, binnen de afgelopen tien jaar van zelfstandige praktijkuitoefening als arbeids- en organisatiepsycholoog; het bewijs moet worden beoordeeld aan de hand van een overzichtelijk cv en, indien door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie verlangd, een competentiebeoordelingsgesprek.

Bijlage III: Vereisten voor het Specialist Certificaat in Sportpsychologie

Zoals uiteengezet in artikel 39 van de EuroPsy-verordeningen wordt het EuroPsy Specialist-certificaat alleen toegekend aan voldoende ervaren psychologen die in het bezit zijn van de EuroPsy Basis (of aan wie tegelijkertijd de EuroPsy Basis wordt toegekend). Dit houdt in dat het verkrijgen van een Specialist Certificaat alleen mogelijk is in landen waar zowel de Nationale Toekenningscommissie als de Specialistische Nationale Toekenningscommissie zijn erkend.

Deze bijlage beschrijft de vereisten voor het EuroPsy Specialist Certificaat in Sport Psychology zoals vereist door artikel 39 van de EuroPsy-eisen.

1. Minimale omvang en inhoud vervolgstudie

- a. Minimaal 90 ECTS, waarvan 400 uur aan theorie moet worden besteed.
- b. De inhoud moet worden aangeboden binnen de context van een postdoctoraal programma (bijvoorbeeld een masterdiploma of doctoraal in de sportpsychologie van een universiteit of een geaccrediteerd of erkend trainingsprogramma in de sportpsychologie, georganiseerd door een beroepsorganisatie of een particuliere erkende organisatie). Aanvragers moeten een opleiding hebben gevolgd in sportpsychologie (of bewegingspsychologie). De onderwerpen kunnen per land, graad en specifieke modules verschillen. De inhoud varieert afhankelijk van het curriculum van de instelling en/of het leertraject van de psycholoog. Een lijst met indicatieve inhoud voor elk van de gebieden van complementaire kennis en specialisatie is beschikbaar op de EuroPsy-website.
- c. In het geval dat de aanvrager een masterdiploma in sportpsychologie heeft en deze gebruikt om aan te tonen dat hij in aanmerking komt voor het basis EuroPsy-certificaat, is het mogelijk om maximaal 30 ECTS uit dit programma te gebruiken als bewijs van geschiktheid voor de voorlopige EuroPsy Specialist Certificaat in sportpsychologie. Dit betekent dat er nog eens 60 ECTS nodig zijn voor het Voorlopig EuroPsy Specialist Certificaat in Sportpsychologie nadat aan de basisstudievereisten voor de basis EuroPsy is voldaan.

2. Minimale omvang praktijkuitoefening onder supervisie en supervisie

- a. Minimaal 500 uur praktijkuitoefening onder supervisie, ‘gecoachte beroepspraktijk’ genoemd, met face-to-face oefenen met cliënten (bijvoorbeeld sporters, coaches, scheidsrechters, ouders, sportmanagers, sporters) of groepen (bijvoorbeeld sportteams, multidisciplinaire teams, bedrijven en organisaties).
- b. Minimaal 150 uur aan supervisie, peer-consulting en mentorschap.

3. Eisen aan voortdurende bijscholing

Minimaal 100 uur (4 ECTS) professionele bijscholing op het moment van de aanvraag, binnen de 90 ECTS voor vervolgstudie (zie 1a).

4. Aantoonbare competenties

De aan te tonen competenties zijn genoemd in *EuroPsy* (*EuroPsy*-reglement, Appendix III). Zij worden toegepast op professioneel werk op specialistisch niveau.

5. Competentieontwikkeling

Gecoachte beroepspraktijk is gebaseerd op een gedetailleerd systeem van competentieontwikkeling. Dit systeem werkt proactief aan competentieontwikkeling. Het zorgt ervoor dat afgestudeerden in de psychologie alle competenties verwerven die op specialistisch niveau vereist zijn, en omvat alle relevante facetten van het vak, inclusief ethiek.

6. Aan te voeren bewijs

Aanvragers moeten:

- a. een aanvraagformulier indienen met vermelding van de vervolgstudie, praktijk onder supervisie en voortdurende activiteiten op het vlak van persoonlijke ontwikkeling;
- b. een overzichtelijk cv indienen;
- c. een logboek (of portfolio) indienen waaruit de competentie in het specialisme blijkt;
- d. indien dit nodig wordt geacht, deelnemen aan een competentiebeoordelingsgesprek om bepaalde details van het cv uit te diepen of toe te lichten.

7. Beoordeling van het bewijs

- c. De evaluatie van studiecomponenten wordt verricht door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie, op dezelfde wijze als voor *EuroPsy*, dat wil zeggen op basis van hun inhoud en de accreditatie van de instelling die deze componenten aanbiedt (bij voorkeur academische instellingen).
- d. De beoordeling van competenties wordt door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie verricht op grond van de portfolio en het competentiebeoordelingsgesprek.

8. Overgangsregeling

Aanvragers die op grond van artikel 38 het specialistische certificaat voor Sportpsychologie wensen te verkrijgen, moeten aan de volgende criteria voldoen:

- ingeschreven zijn in een nationale lijst, waardoor zij toestemming hebben om als psycholoog te werken;
- in het bezit zijn van een basis *EuroPsy*-certificaat (op het gebied van Sportpsychologie) of voldoen aan de vereisten om tegelijkertijd het basis- en specialistische certificaat te mogen aanvragen; zij worden eerst beoordeeld voor het basiscertificaat en, na erkenning daarvoor, voor het specialistische certificaat;
- hun werkervaring en activiteiten in het kader van voortdurende bijscholing vastleggen door bewijs te leveren van competenties die zijn verworven gedurende een periode van vijf fulltime jaren, binnen de afgelopen tien jaar van zelfstandige praktijkuitoefening als sportpsycholoog; het bewijs moet worden beoordeeld aan de hand van een overzichtelijk cv en, indien door de Specialistische Nationale Toekenningscommissie verlangd, een competentiebeoordelingsgesprek.

Appendix I. Definities

Binnen dit EFPA-reglement inzake *EuroPsy* worden de volgende termen als volgt gedefinieerd:

Het *EuroPsy-certificaat in de psychologie*, hierna *EuroPsy* genoemd, is een reeks standaarden voor de opleiding en training van psychologen waarin een kwaliteitsniveau en standaard zijn vastgelegd die zijn overeengekomen door de verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA.

Een *geregistreerde EuroPsy-psycholoog* is houder van het *EuroPsy*-certificaat.

Een *psycholoog* is een persoon die met succes een academische studie psychologie heeft afgerond aan een universiteit of vergelijkbare instelling en aan andere voorwaarden heeft voldaan die ingevolge de wet of het gewoonterecht resulteren in een landelijke titel of kwalificatie van "psycholoog", mits de studie een duur heeft van minimaal vijf jaar fulltime studie (300 ECTS) en voldoet aan de specificatie van Appendix II.

De *Registratiegegevens van het Europese certificaat in de psychologie*, hierna de Registratiegegevens, zijn een appendix bij het *EuroPsy* waarin is vermeld welk bewijs ten tijde van de toekenning is geleverd ten aanzien van de opleiding en het werkterrein van de houder van het *EuroPsy*-certificaat, als beschreven in artikel 7.

Het *Europees Register van Psychologen*, hierna het Register, is een register waarin elke geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog is opgenomen, met de informatie als genoemd in artikel 8.

Beroepsfuncties (functionele competenties) verwijst naar de vier categorieën beroepsactiviteiten waartoe de psychologische diensten behoren die binnen een werkterrein worden verleend, zoals genoemd in Appendix III, namelijk (1) Identificatie van behoeften, verduidelijking van contract/taak, stellen van doelen, (2) Planning/ontwerp van beoordeling, interventie, dienst of product, (3) Implementeren van beoordeling, interventie, dienst of product, en (4) Evaluatie van resultaten.

Werkterrein verwijst naar een specifieke categorie werksettings waarin psychologische diensten worden verleend aan een specifieke categorie cliënten. Werkterreinen moeten

in brede zin geïnterpreteerd worden, en zijn voor dit Certificaat gedefinieerd als: (i) Klinisch en Gezondheid, (ii) Onderwijs, (iii) Arbeid en organisatie, of (iv) Sportpsychologie, (v) Overig. Elk van de werkterreinen omvat een breed scala aan activiteiten. De vijfde categorie (overig) verwijst naar alle werkterreinen die niet onder de eerste vier vallen. Dit werkterrein moet worden gespecificeerd op het *EuroPsy*-certificaat (bijv. forensische psychologie, verkeerspsychologie, counselingpsychologie, psychosociale interventies). Het werkterrein moet een omvangrijke praktijk kennen, in het betrokken land erkend worden en over een erkende opleiding en voorbereiding op basisniveau beschikken. Het werkterrein moet worden goedgekeurd door de Europese Toekenningscommissie.

Wetenschappelijke kennis verwijst naar de kennis die is vastgelegd in de wetenschappelijke literatuur over het vak psychologie en wordt uitgewisseld binnen de gemeenschap van onderzoekers en docenten in de psychologie.

Beroepscompetentie verwijst naar het vermogen een professionele taak als bedoeld in Appendix III naar behoren te vervullen.

Zelfstandige praktijk als psycholoog verwijst naar het verrichten van professionele taken voor cliënten, zonder dat directe supervisie door andere psychologen vereist is.

Niet-zelfstandige praktijk als psycholoog verwijst naar het verrichten van professionele taken voor cliënten onder de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van een andere psycholoog, die bevoegd is zelfstandig praktijk uit te oefenen in het betreffende werkterrein (artikel 9).

Praktijk onder supervisie verwijst naar het verrichten van professionele taken voor cliënten door een psycholoog-in-opleiding, met directe supervisie door een gekwalificeerd psycholoog als beschreven in Appendix V, hetzij in het kader van de universitaire opleiding, hetzij buiten de universiteit.

Een *psycholoog-in-opleiding* is een persoon die, onder de verantwoordelijkheid van een gekwalificeerde supervisor als beschreven in Appendix V, zijn of haar praktijk onder toezicht aan het uitoefenen is.

Een *supervisor* is een gekwalificeerde psycholoog die, in de afgelopen drie jaar, minimaal twee jaar fulltime werk- of vergelijkbare ervaring heeft opgedaan als

zelfstandige praktijkbeoefenaar (door de nationale accreditatieinstelling als gekwalificeerd erkend), binnen een bepaald werkterrein, en die verantwoordelijk is voor de verwerving door een psycholoog-in-opleiding van beroepscompetenties in dat werkterrein, en het beoordelen daarvan.

De *nationale vereniging van psychologen* in een land is de vereniging of federatie van verenigingen die volledig lid is van de European Federation of Psychologists' Associations (EFPA). Er moet naar gestreefd worden de Nationale Toekenningcommissie representatief te laten zijn voor de breedst mogelijke gemeenschap van psychologen in het betreffende land.

Het *land van verblijf* is het land waarin de psycholoog of geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog als inwoner is ingeschreven.

Een *land van praktijkuitoefening* is een land waarin de psycholoog of geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog zijn of haar praktijk uitoefent of van plan is uit te oefenen.

Appendix II. Kader en minimumstandaarden voor de opleiding en training van psychologen

Deze appendix geeft de opleidingseisen voor het verkrijgen van het *EuroPsy*-certificaat, hoofdzakelijk gebaseerd op het rapport: *EuroPsy A Framework for Education and Training of Psychologists in Europe*, dat in 2001 door de algemene vergadering van de EFPA is aangenomen. Alleen personen die kunnen aantonen dat zij een academische studie hebben gevolgd die voldoet aan onderstaande eisen, en het equivalent van één jaar praktijk onder supervisie hebben afgerond, zodat zij in totaal minimaal 6 jaar (360 ECTS) aan hun opleiding hebben besteed, komen in aanmerking voor het *EuroPsy*-certificaat en inschrijving in het Register.

De eisen zijn geformuleerd als een basiskader en verwijzen naar een curriculum dat in drie fases is ingedeeld:

- 1^e fase Academische Bachelor of vergelijkbaar
- 2^e fase Academische Master of vergelijkbaar
- 3^e fase Praktijk onder supervisie

Aangenomen wordt dat de 1^e en 2^e fase deel uitmaken van de academische studie psychologie, terwijl de 3^e fase niet per se opgenomen hoeft te zijn in de universitaire studie. In sommige landen wordt deze 3^e fase wettelijk opgelegd of vereist door psychologische verenigingen die de beroepspraktijk reguleren. Verder wordt verondersteld dat universiteiten verschillende regelingen getroffen kunnen hebben om aan deze eisen te voldoen en dat een structuur van afzonderlijke of opeenvolgende fases niet verplicht is.

Een aantal universiteiten in verschillende landen heeft probleemgestuurd onderwijs (PGO) ontwikkeld voor de opleiding en training van psychologen, waarbij vanaf het begin van het programma geïntegreerde blokken of cycli van theorie, methode en toepassing aangeboden worden. Het curriculummodel gaat ervan uit dat studenten die op basis van dergelijke programma's afstuderen vergelijkbare kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen hebben opgedaan, en innovatieve methodes vormen een welkom aspect van de beroepsopleiding. Het huidige voorstel is neutraal wat betreft de indeling en volgorde van het onderwijsprogramma, maar PGO wordt beschouwd als

nuttig om de functionele en fundamentele competenties van Bijlage III en IV te verwerven.

Om de functionele en fundamentele competenties te verwerven volgens het EFPA-kader van competenties gecertificeerd door het EuroPsy-certificaat, zijn 360 ECTS nodig. Tijdens een vijfjarige bachelor- en masteropleiding of een gelijkwaardige psychologieopleiding aan de universiteit kunnen 300 ECTS worden behaald. De overige 60 ECTS moeten worden behaald door ten minste 1.500 uur praktijkuitoefening onder supervisie in de psychologie op een bepaald vakgebied. Deze praktijkuitoefening onder supervisie kan worden geïntegreerd in een zesjarig universitair studieprogramma (360 ECTS) of worden gevolgd na een vijfjarig universitair studieprogramma (300 ECTS). Deze academische opleiding en praktijkuitoefening onder supervisie van 360 ECTS wordt beschouwd als een startkwalificatie die nodig is om als zelfstandig beoefenaar het beroep van psychologie te kunnen betreden. Wij benadrukken dat de onafhankelijke beoefening van de psychologie een voortdurende professionele ontwikkeling (CPD) vereist, zoals gespecificeerd in bijlage VI.

Voor de gespecialiseerde beroepspraktijk op specifieke gebieden van de psychologie is doorgaans een postkwalificatieopleiding vereist op gebieden waarvoor specialistische titels kunnen worden toegekend.

Deze appendix geeft een beschrijving van de inhoud en de minimale vereisten die in de twee fases aan de orde moet komen. De derde fase van praktijkuitoefening onder supervisie wordt verder beschreven in Appendix V van dit document.

Beschrijving van de inhoud van het curriculum

De eerste fase

De eerste fase (bijvoorbeeld een academische bachelor of een gelijkwaardig programma) biedt basisonderwijs in de belangrijkste theorieën en methoden op sleutelgebieden van de psychologie, evenals basiskennis in aanverwante disciplines. Het geeft een basisinleiding tot de kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen van psychologen, evenals een basis voor onderzoek en praktijk in de

psychologie. Het komt in aanmerking voor verdere studies in de tweede fase (bijvoorbeeld een academische masteropleiding of een equivalent daarvan). Het leidt echter niet tot enige beroepskwalificatie in de psychologie en biedt niet de noodzakelijke competentie voor een zelfstandige praktijk in de psychologie.

Het curriculum van de eerste fase wordt weergegeven in Tabel 1 hieronder en beschreven in termen van doelstellingen en inhoud. De doelstellingen zijn het verwerven van basiskennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen in de basisdomeinen van de psychologische wetenschappen volgens het EFPA-competentiekader. De inhoud wordt gespecificeerd in relatie tot individuen, groepen en samenleving/systemen.

Tabel 1. Eerste fase

<p>Doelstellingen</p> <p><i>voor basis kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen in de volgende domeinen</i></p>	<p>Inhoud</p> <p><i>(met betrekking tot individuen, groepen en samenleving/systemen)</i></p>
<p><i>Inleiding tot psychologische wetenschap</i></p>	<p>Overzicht van de belangrijkste gebieden van de psychologie Geschiedenis van de psychologie Basisprincipes, problemen en methoden die ten grondslag liggen aan de wetenschap van de psychologie Ethische codes, onderzoek en beroepsethiek Informatie/bibliotheek- en bibliografische vaardigheden verzamelen</p>
<p><i>Basiscursussen binnen sleutelgebieden van basis- en toegepaste psychologie</i></p>	<p>Basisvelden: Algemene psychologie (cognitie en emotie) Psychobiologie en neuropsychologie Differentiële en persoonlijkheidspsychologie Sociale psychologie Ontwikkelingspsychologie</p> <p>Toegepaste velden: Klinische en gezondheidspsychologie Onderwijspsychologie Arbeids- en organisatiepsychologie</p> <p>En verdere velden zoals: Gemeenschapspsychologie Omgevingspsychologie Forensische psychologie Sportpsychologie Verkeerspsychologie Enz.</p>
<p><i>Basis psychologische onderzoeksmethoden</i></p>	<p>Opleiding in onderzoeksmethoden Kwantitatieve en statistische methoden Kwalitatieve methoden Psychometrie (data- en testtheorie, test- en vragenlijstconstructie-training, evaluatietheorie)</p> <p>Data-analyse en interpretatie, onderzoeksliteratuur begrijpen</p>

<i>Basis professionele competenties volgens het EFPA-competentiekader</i>	Met betrekking tot anderen: Observeren Beoordelen Interviewen en communiceren Feedback geven en ontvangen
<i>Niet-psychologische theorieën</i>	Theoretische en praktische cursussen over onderwerpen uit andere disciplines die relevant zijn voor professionele activiteiten. Bijvoorbeeld geneeskunde, rechten, bedrijfseconomie, filosofie
<i>Basis onderzoekscompetentie</i>	ONDERZOEKSPROJECT (Scriptie) / Projectpapers lezen/schrijven
<i>Basis professionele competenties volgens het EFPA-competentiekader</i>	Oriëntatie STAGE / praktijktraining op locatie onder begeleiding van psychologen werkzaam in de praktijk

De tweede fase

Het programma van de tweede fase bereidt de student voor op de praktijkuitoefening onder supervisie binnen een bepaald praktijkgebied van de psychologie of op verdere postdoctorale studies. Voor de praktijkuitoefening onder supervisie verwerft de student geavanceerde kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen gericht op toegepaste gebieden van de psychologie volgens het EFPA-competentiekader. Voor een postdoctorale studie verwerft de student geavanceerde kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen gericht op onderzoeksonderwerpen. Of het nu gaat om de voorbereiding op onderzoek of op een carrière als praktijkbeoefenaar, de psychologiestudent moet aantonen dat hij in staat is vaardigheden op het gebied van onderzoek te verwerven. Alle psychologen moeten competentie op het gebied van onderzoek verwerven, zowel om hun eigen werk en interventies te evalueren, als om hun onderzoekscompetentie te behouden om toekomstige ontwikkelingen en onderzoeken op het gebied van de psychologie en aanverwante disciplines te evalueren.

Het curriculum van de tweede fase wordt weergegeven in Tabel 2 hieronder en beschreven in termen van doelstellingen en inhoud. De doelstellingen zijn het bereiken van geavanceerde kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen in specifieke domeinen van de psychologische wetenschap volgens het EFPA-competentiekader. Ook wordt de inhoud gespecificeerd in relatie tot individuen, groepen en samenleving/systemen.

Tabel 2. Tweede fase

<p>Doelstellingen</p> <p><i>voor basis kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen in de volgende domeinen</i></p>	<p>Inhoud</p> <p><i>(met betrekking tot individuen, groepen en samenleving/systemen)</i></p>
<p><i>Gevorderde cursussen in geselecteerde basis- en toegepaste vakgebieden van de psychologie</i></p>	<p>Gevorderde cursussen op basisgebieden, bijvoorbeeld: Algemene psychologie (cognitie en emotie) Psychobiologie en neuropsychologie Differentiële en persoonlijkheidspsychologie Sociale psychologie/Ontwikkelingspsychologie</p>
	<p>Geavanceerde cursussen op toegepaste gebieden, bijvoorbeeld: Klinische en gezondheidspsychologie Onderwijspsychologie Arbeids- en organisatiepsychologie</p> <p>En verdere velden zoals Gemeenschapspsychologie Omgevingspsychologie Forensische psychologie Sportpsychologie Verkeerspsychologie Enz.</p>
<p><i>Geavanceerde beoordelings- en evaluatiemethoden</i></p>	<p>Geavanceerd kwantitatief en/of kwalitatief onderzoeksontwerp (bijv. enquêtemethoden, geavanceerde interviews, EEG, fMRI, eye-tracking) Geavanceerde multivariate statistieken en/of kwalitatieve methodologieën (bijv. data-analyses) Geavanceerde beoordeling en psychometrische theorie</p>
	<p>Veldspecifieke beoordelings- en evaluatiemethoden (bijv. arbeids- en organisatiepsychologie, onderwijspsychologie, klinische psychologie, neuropsychologie en/of andere psychologische subdisciplines, zoals werkanalyse, analyse van leerbehoeften, beoordeling van psychopathologie, evaluatie van interventieresultaten) Vaardigheidstraining in het schrijven van rapporten en/of deskundigenrapporten en/of diagnostische rapporten</p>
<p><i>Geavanceerde interventiemethoden:</i></p>	<p>Projectmatige planning en uitvoering van b.v. training in het ontwerp van prestatiebeoordelingssystemen, het ontwerp van een trainingssysteem, de ontwikkeling van een therapeutisch plan, psychotherapeutische interventiemethoden</p>
<p><i>Ethiek</i></p>	<p>Kennis van ethische principes en hun toepassing Vaardigheidstraining in de toepassing van ethische principes en ethische codes in de beroepspraktijk</p>
<p><i>Geavanceerd onderzoek Competentie</i></p>	<p>ONDERZOEKSPROJECT (Scriptie)</p>
<p><i>Professionele competenties volgens het EFPA-competentiekader</i></p>	<p>STAGE</p>

Stage in fase I en II

In fase I is het doel van de oriëntatiestage/praktijktraining op locatie om in de eerste plaats een eerste oriëntatie te bieden op het gebied van de professionele psychologie, hetzij in de academische wereld, hetzij in een andere omgeving, om zo een weloverwogen keuze te maken voor de focus van hun verdere studie, voor hun master- of gelijkwaardig programma. In fase II is het doel van de stage het bieden van een weloverwogen keuze voor hun studie- en beroepsveld, en het bieden van een inleidende professionele training in het veld om studenten in staat te stellen:

- theoretische en praktische kennis te integreren;
- procedures te leren die verband houden met psychologische kennis;
- te beginnen met praktijkuitoefening onder supervisie;
- te reflecteren op de activiteiten van zichzelf en anderen en deze te bespreken;
- te beginnen te werken in een omgeving met professionele collega's uit de psychologie en andere disciplines.

De stage moet deel uitmaken van het vijfjarige universitaire curriculum en kan worden aangepast gedurende de vijf jaar van fase 1 en 2, maar het merendeel van de tijd moet in de tweede fase plaatsvinden. De stage maakt geen deel uit van de praktijkuitoefening onder supervisie, die zich in fase 3 bevindt en binnen een geïntegreerd curriculum of afzonderlijk kan zijn. In fase I zou de duur van de stage/praktijktraining op locatie normaal gesproken minimaal drie weken (4 ECTS) bedragen na minimaal drie studieperioden. In fase II bedraagt de duur van de stage minimaal 3 maanden (of 15 ECTS) tot maximaal 6 maanden (of 30 ECTS), afhankelijk van het specifieke interessegebied.

De soort praktijk tijdens de stage kan variëren, bijvoorbeeld:

- observatie van feitelijke situaties waarin psychologische technieken worden gebruikt;
- gebruik van basistechnieken onder supervisie;
- deelnemen aan projecten met een specifieke taak;
- analyse en bespreking van 'casussen'.

De locatie waar de stage plaatsvindt, is normaliter een overheids- of particuliere instelling of 'gecertificeerde' particuliere onderneming die:

- diensten verleent die overeenkomen met de onderwijsachtergrond van de stagiair;
- kan garanderen dat het grootste deel van de supervisie verricht zal worden door professionele psychologen;
- door een geaccrediteerde universiteit wordt goedgekeurd.

Voorbeelden van instellingen zijn onder meer ziekenhuizen en klinieken, privépraktijken, scholen en onderwijsinstellingen, bedrijven en dienstverlenende instellingen.

De stage maakt geen deel uit van de praktijkuitoefening onder supervisie.

Onderzoek in fase I en II

Studenten moeten al enkele basiscompetenties in onderzoeksvaardigheden ontwikkelen en een kleinschalig onderzoeksproject uitvoeren, zowel in fase I als meer geavanceerde competenties in fase II. Dit kan worden uitgevoerd binnen het laboratorium van de universiteit of in het veld, en gebruikmaken van experimentele benaderingen of meer naturalistische benaderingen, zoals quasi-experimenten, casestudy's, of onderzoeken op basis van gesprekken of vragenlijsten. Studenten maken kennis met onderwerpen die verband houden met de aard en ethiek van psychologisch onderzoek en de door psychologen gehanteerde basismethodes. Deze activiteit neemt waarschijnlijk het equivalent van 2-3 maanden (d.w.z. 10-15 ECTS) in beslag in fase I en 3 tot 6 maanden in fase II (d.w.z. 15-30 ECTS).

De derde fase (het jaar praktijk onder supervisie)

De derde fase in de beroepsopleiding van psychologen bestaat uit minimaal 1500 uur (60 ECTS) praktijk onder supervisie binnen een bepaald praktijkgebied van de psychologie. praktijk onder supervisie is een vorm van professionele interactieve training, uitgevoerd in een reële werkomgeving met als doel:

- Het voorbereiden van een psycholoog op de zelfstandige praktijk;
- Het ontwikkelen van de professionele rol van een psycholoog;
- Integreren van theoretische en praktische kennis.

Zie bijlage V voor details.

Minimumeisen van het opleidings- en trainingsprogramma

Dit gedeelte beschrijft de vereiste minimale omvang en inhoud van een studie psychologie. Deze eisen zijn weergegeven in termen van inhoudelijke categorieën, zoals hieronder genoemd, en een minimale omvang in termen van ECTS (ECTS=European Credit Transfer System). 1 ECTS staat voor 25 uur actieve studie (d.w.z. studielast) voor de student, en één jaar bevat 60 ECTS.

Totale duur van de opleiding en training

De studie moet minimaal vijf jaar (300 ECTS) duren; deze periode kan worden verdeeld in 180 ECTS voor de eerste fase en 120 ECTS voor de tweede fase (wat overeenkomt met de “3+2” structuur voor bachelor + master uit de verklaring van Bologna), maar de structuur van de onderwijssystemen kan verschillen tussen universiteiten en landen. De duur van de 3e fase (praktijk onder supervisie) moet minimaal 1 jaar (60 ECTS) zijn of het equivalent daarvan van 1500 uur (aangezien het geen academisch werk is maar oefenen, wordt hier een uur als 60 minuten beschouwd). Dit leidt tot een totale lengte van 6 jaar of 360 ECTS.

Samenstelling van het curriculum

Het academisch curriculum moet alle onderdelen bevatten die genoemd zijn in tabel 1 en 2. Er kunnen echter verschillen zijn in de nadruk op studierreinen en/of soorten onderwijsdoelen. In tabel 3 zijn de grenzen aangegeven waarbinnen het curriculum mag variëren. Zij bieden een flexibele definitie van de ‘gemeenschappelijk kern’ van Europese psychologie in operationele termen.

Op basis van het 3+2 Bachelor- en Mastermodel moeten de eisen als volgt worden opgevat (in het geval van het 4+1-model moeten dienovereenkomstig aanpassingen worden gedaan):

1. Het grootste deel van de eerste fase moet gewijd zijn aan theoretische vakken en het trainen van vaardigheden in de psychologie; er moet echter ook een gedeelte gereserveerd worden voor psychologische methodologie en niet-psychologische theorie (bijv. filosofie of sociologie), relevant voor de studie van de psychologie en het beoogde toekomstige vakgebied. Het gedeelte dat wordt besteed aan theoretische vakken en de training van vaardigheden, plus de oriëntatie en academische vaardigheden, zou tussen de 125 en 135 ECTS (over 3 jaar) moeten bedragen. Binnen de theoretische vakken en training van vaardigheden moet het grootste gedeelte gewijd worden aan individueel gedrag. Het gedrag van mensen in groepen en het gedrag van mensen in de samenleving moeten elk minimaal 20 ECTS krijgen.
2. Psychologische methodologie moet minimaal 30 ECTS bedragen.
3. Niet-psychologische theorie mag een omvang hebben van maximaal 25 ECTS.
4. In de tweede fase moet minimaal 60 ECTS (1 jaar) besteed worden aan geavanceerde cursussen, seminars, opdrachten of andere studievormen in geselecteerde basis- en toegepaste gebieden van de psychologie en psychologische methodologie (onderzoeksmethoden, beoordeling en evaluatie). Het curriculum moet evenwichtig zijn om ervoor te zorgen dat er voldoende aandacht wordt besteed aan psychologische theorieën en interventies met betrekking tot individuen, groepen, organisaties, gemeenschappen of de samenleving binnen verschillende contexten/situaties en houdt rekening met een verscheidenheid aan carrièrebestemmingen.
5. Er moeten 15 tot 30 ECTS besteed worden aan een stage en 15 tot 30 ECTS aan een onderzoeksproject of scriptie. Deze twee activiteiten mogen maximaal 60 ECTS (1 jaar) bedragen.
6. Er moeten minimaal 60 ECTS (1 jaar) worden besteed aan praktijk onder supervisie.

Tabel 3. Minimum- en maximumeisen (in ECTS) voor de opleiding tot de zelfstandige beroepspraktijk in de psychologie

Fase	Onderdeel		Totaal
1 ^e fase: (bachelor of vergelijkbaar)	Theoretische basiscursussen en praktische oefeningen	Het curriculum moet oriëntatie op de psychologie, basiskennis op sleutelgebieden van de fundamentele en toegepaste psychologie en gebieden van professionele activiteit omvatten en zowel functionele als fundamentele competenties trainen.	Min. 111
	Psychologische methodologie		Min. 30
	Oriënterende stage/praktijktraini ng op locatie		Min. 4
	Onderzoeksproject/ scriptie		Min. 10
	Niet-psychologische theorie		Max. 25
			Totaal 180
2 ^e fase: (master of vergelijkbaar)	Gevorderde cursussen, seminars, opdrachten of andere formats in geselecteerde basis- en toegepaste gebieden van de psychologie en psychologische methodologie.		Min. 60
	Stage	Min. 15- Max. 30	Max. 60
	Onderzoeksproject/ scriptie	Min. 15- Max. 30	
			Totaal 120
3 ^e fase	Praktijk onder supervisie	Min. 60	Totaal 60
			Totaal 360

Appendix III. Competenties en competentieprofilering

Competenties van psychologen

Het algehele doel van de praktijkuitoefening als psycholoog is de ontwikkeling en toepassing van psychologische principes, kennis, modellen en methodes, op een ethische en wetenschappelijke manier, om de ontwikkeling, het welzijn en de effectiviteit van individuen, groepen, organisaties en de samenleving te bevorderen.

Deze bijlage geeft aan, als het EFPA-competentiekader, wat de belangrijkste competenties zijn die psychologen moeten ontwikkelen en aantonen voordat zij worden toegelaten tot de zelfstandige praktijkuitoefening. Deze competenties hebben betrekking op aspecten van het proces waarin psychologen diensten verlenen aan hun cliënten.

Gebaseerd op het cube competence model voorgesteld door Rodolfa et al. (2005)⁵. Er worden twee hoofdgroepen van competenties onderscheiden (zie Figuur 1),

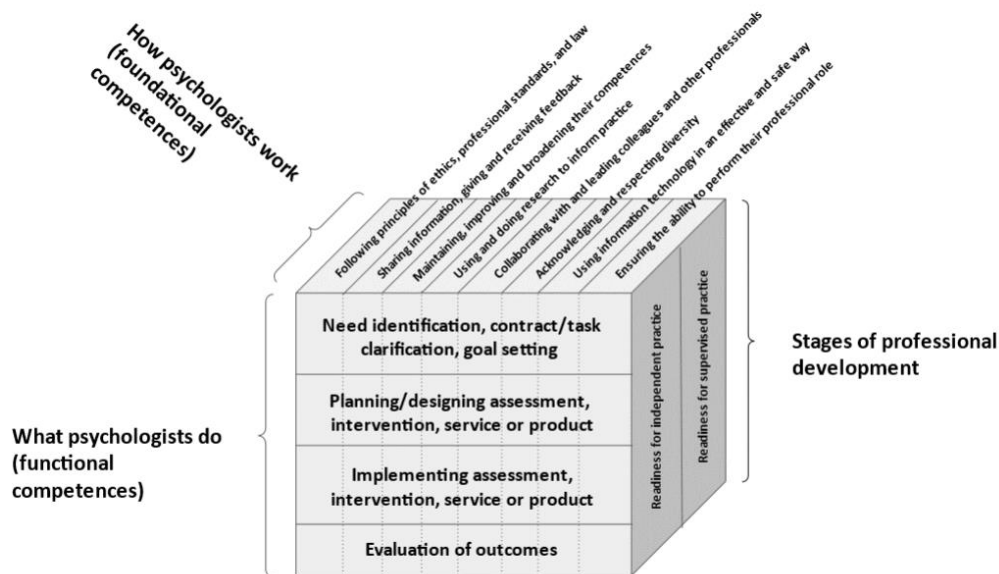
- i. Functionele competenties die de belangrijkste soorten wetenschappelijk onderbouwde activiteiten van psychologen beschrijven (wat psychologen doen), en de vereiste psychologische kennis, vaardigheden en attitudes;
- ii. Fundamentele competenties die de belangrijkste aspecten beschrijven van psychologische kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen die nodig zijn om deze psychologische activiteiten te implementeren (hoe psychologen werken).

Zowel functionele als fundamentele competenties zijn essentieel voor het verlenen van diensten op een professioneel aanvaardbare manier. Het onderscheidt verder twee fasen van de praktijk:

- Gereedheid tot praktijkoefening onder supervisie;
- Gereedheid tot zelfstandig oefenen.

⁵ Rodolfa, E., Bent, R., Eisman, E., Nelson, P., Rehm, L., & Ritchie, P. (2005). A cube model for competency development: Implications for psychology educators and regulators. *Professional Psychology: Research and Practice*, 36(4), 347. DOI:10.1037/0735-7028.36.4.347

Figuur 1. Aangepast cube competence model (zie Rodolfa et al., 2005)

In het aangepaste cube competence model zijn alle acht fundamentele competenties relevant voor elke functionele competentie. Het delen van informatie en het geven en ontvangen van feedback zijn bijvoorbeeld net zo belangrijk in

- Identificatie van behoeften, contract-/taakverduidelijking, doelen stellen
- Plannen/ontwerpen van assessment, interventie, dienst of product
- Implementeren van assessment, interventie, dienst of product en
- Evaluatie van resultaten.

Hieronder beschrijven we beide competenties in detail, met betrekking tot de verwachte leerresultaten, kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen gerelateerd aan individuen, groepen of organisaties, gemeenschappen of de samenleving binnen verschillende contexten/situaties voor de fase van professionele ontwikkeling “gereedheid voor zelfstandig oefenen”. Gereedheid tot zelfstandig oefenen wordt verkregen door ten minste 1.500 uur psychologiepraktijk onder toezicht te beoefenen op een specifiek gebied, hetzij geïntegreerd in een zesjarig universitair studieprogramma (360 ECTS), hetzij gedaan na een vijfjarig universitair studieprogramma (300 ECTS) (zie bijlage II en V).

Het bouwt voort op de fase van professionele ontwikkeling ‘gereedheid voor praktijk onder supervisie’. Gereedheid tot praktijk onder supervisie wordt bereikt door het

succesvol verwerven van geavanceerde kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen in de fundamentele en toegepaste domeinen van de psychologische wetenschappen, gericht op toegepaste gebieden van de psychologie in de tweede fase (academische master of een gelijkwaardig programma) van een vijfjarig psychologie-studieprogramma aan de universiteit (zie bijlage II).

Functionele competenties

De functionele competenties geven een beschrijving van de acties die psychologen uitvoeren op basis van een probleemoplossingscyclus die start bij

- Identificatie van behoeften, contract-/taakverduidelijking, doelen stellen
- Plannen/ontwerpen van assessment, interventie, dienst of product
- Implementeren van assessment, interventie, dienst of product en
- Evaluatie van resultaten.

Deze competenties worden uitgeoefend in verschillende praktijkgebieden, beroepscontexten en soorten cliënten. Competenties zijn gebaseerd op kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen die ethisch worden toegepast en beoefend. De bevoegde beroepsbeoefenaar kan niet alleen blijk geven van de noodzakelijke kennis en vaardigheden, maar ook van de persoonlijke eigenschappen die passen bij de goede uitoefening van zijn beroep. Persoonlijke eigenschappen zijn van bijzonder belang, omdat ze de unieke aard van het psychologische beroep definiëren.

Functionele competenties beschrijven de belangrijkste soorten wetenschappelijk onderbouwde activiteiten van psychologen (wat psychologen doen, waaronder bijvoorbeeld beoordelen, adviseren en coördineren, onderzoeken, lesgeven, behandelen, trainen). Elke functionele competentie beschrijft psychologische kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen die verband houden met individuen, groepen, organisaties, gemeenschappen en de samenleving binnen verschillende contexten/situaties. Voor elke competentie worden de leerresultaten gedefinieerd in termen van wat psychologen geacht worden te kunnen doen na voltooiing van de drie fasen van academisch onderwijs en begeleide praktijk.

De volgende algemene attitudes zijn nodig voor alle functionele competenties

- Zorgzaam – toont vriendelijkheid en zorg voor anderen
- Samenwerkend – bereidheid om op een respectvolle manier met andere mensen samen te werken
- Consciëntieus – accuraat met aandacht voor detail
- Reflectief – bereidheid om kritisch en hypothesegericht te denken – om kritisch te reflecteren op het eigen handelen
- Nieuwsgierig – wees geïnteresseerd in de oorzaken van gedrag en gebeurtenissen
- Empathisch – bereidheid om de gevoelens van anderen te begrijpen en te delen
- Flexibel – bereidheid om een flexibele aanpak en mentaliteit aan te nemen
- Hoge kwaliteitsmentaliteit – bereidheid om te streven naar continue verbetering
- Eerlijk – bereidheid om informatie en resultaten te accepteren die niet verwacht worden, en om integer te handelen
- Open – sta open voor nieuwe ervaringen, kennis, onderzoek en praktijk
- Geduldig – wees tolerant tegenover obstakels zonder geïrriteerd of angstig te worden
- Verantwoordelijk – bewust zijn van de eigen verantwoordelijkheid

De volgende beschrijving van functionele en fundamentele competenties is bedoeld voor alle gebieden van de psychologie en omvat belangrijke leerresultaten en competenties van de psychologie.

Tabel 4. Functionele competenties (beschrijven wat psychologen doen in welk vakgebied dan ook)

De hieronder gebruikte constructen/termen worden uitgelegd in bijlage I. Definities

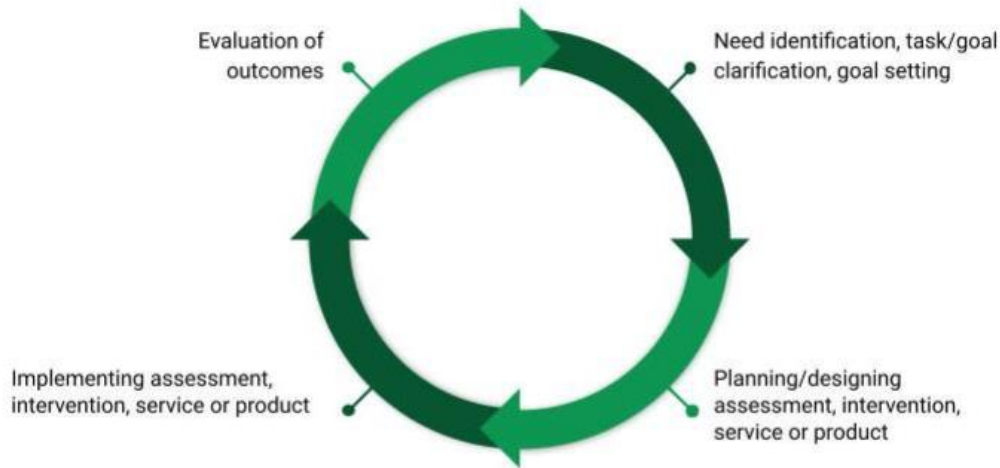
Functionele competenties	Leerresultaat, benodigde competenties
<p>A. Identificatie van behoeften, contract-/taakverduidelijking, doelen stellen</p>	<p>Cliënten kunnen individuen, groepen of organisaties, gemeenschappen of de samenleving zijn binnen verschillende contexten/situaties</p> <p>Leerresultaat: De psycholoog kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Identificeren, beoordelen en analyseren de behoeften en risico's van cliënten ii. Informatie verzamelen over de context van de cliënt om actie te ondernemen iii. Verwachtingen duidelijk maken en contracten maken met cliënten iv. Passende actiedoelen vaststellen (beoordeling/interventie/dienst/product) en criteria voor evaluatie specificeren <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Basisprincipes, problemen en methoden die ten grondslag liggen aan de wetenschap van de psychologie ii. Geestelijke gezondheid en welzijn, typisch en atypisch functioneren en ontwikkeling, en hun randvoorwaarden iii. Psychopathologie en/of disfunctioneel/onaangepast gedrag (incl. klinische, beroepsmatige, educatieve en andere settings, b.v. pesten) <p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Contact leggen met cliënten in verschillende emotionele toestanden ii. Interview-, luister- en observatievaardigheden iii. Verzamelen en begrijpen van aanvullende informatie (uit wetenschappelijke literatuur, medische/educatieve/organisatorische dossiers, stakeholderanalyse en andere beschikbare documenten/bronnen) iv. Informatie ordenen, structureren en kritisch evalueren, conclusies trekken, het probleem formuleren totdat het volgende acties (beoordeling of interventie) informeert v. Onderhandelen over taken/doelen en vereiste middelen met klanten en belangrijke anderen <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Nieuwsgierig – interesse die leidt tot onderzoek om de oorzaken van het gedrag van de cliënt en de interpretatie van gebeurtenissen te begrijpen ii. Open – sta open voor de behoeften en doelen van de cliënt iii. Empathisch – bereidheid om de situatie van de cliënt te begrijpen en de gevoelens van de cliënt te delen iv. Samenwerkend – toon de bereidheid om op een respectvolle manier met cliënten en anderen samen te werken
<p>B. Plannen/ontwerpen van assessment, interventie, dienst of product</p>	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan relevante beoordelingen en interventies of diensten/producten plannen/ontwerpen of overwegen en kiezen, afhankelijk van de behoeften en context/situaties van de cliënt en de overeengekomen doelen.</p> <p><i>(Interventie wordt hier in algemene termen gedefinieerd: het kan psychologische therapie/coaching, consultatie/consultatie, lesgeven/training, psycho-educatie, belangenbehartiging, empowerment of veranderende context/systeemomstandigheden omvatten.)</i></p>

	<p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Psychometrie ii. Theorieën over individueel/team/organisatiegedrag en verandering/aanpassing/ontwikkeling iii. Constructen die worden gemeten (door kwantitatieve en kwalitatieve methoden) of geïntervenieerd worden (bijvoorbeeld persoonlijkheid, emoties, cognitieve functies, acties, team-/organisatorische processen enz.) iv. Specifieke beoordelings-/interventiemethoden, hun procedures en hun attributen/kwaliteiten <p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Methoden en hun implementatiestrategieën kiezen, rekening houdend met de doelstellingen van de beoordeling/interventie, de (mentale) status van de cliënt, hun context en individuele/groeps-/organisatieverschillen ii. Het analyseren van de beschikbare opties en het formuleren van hypothesen over de mogelijke uitkomsten van de keuzes en de evaluatiecriteria voor het testen van deze hypothesen <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Zorgzaam – toont vriendelijkheid en zorg voor anderen, rekening houdend met de emotionele toestand van de cliënt ii. Verantwoordelijk – zich bewust zijn van de eigen verantwoordelijkheid iii. Flexibel – toont een flexibele aanpak en mentaliteit iv. Kritisch en hypothesegericht denken – blijf geven van de bereidheid om kritisch te reflecteren op het eigen handelen
<p>C. Implementeren van assessment, interventie, dienst of product</p>	<p>Leerresultaat:</p> <p>De psycholoog kan op passende wijze psychologische assessments uitvoeren en interventies of diensten/producten implementeren bij/voor cliënten in verschillende contexten/situaties. Dit kan pilotstudies omvatten om psychologische beoordelingen en interventies of diensten/producten te testen.</p> <p><i>(Interventies kunnen psychologische therapie/coaching, consultatie/consultatie, lesgeven/training, psycho-educatie, belangenbehartiging, empowerment of veranderende context/systeemomstandigheden omvatten.)</i></p> <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Procedures voor specifieke beoordelings-/interventiemethoden of -diensten ii. Mogelijke moeilijkheden en problemen die voortkomen uit de methode/dienst zelf, de specificiteit van de klant enz., en de manieren om deze moeilijkheden te overwinnen <p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Kan specifieke beoordelings-/interventiemethoden implementeren onder verschillende omstandigheden en bij verschillende cliënten ii. Kan tijdens de beoordeling/interventie onverwachte/mogelijke (bij)effecten (gevolgen, impact) herkennen, verwoorden en beheersen/accommoderen zonder het afgesproken doel uit het oog te verliezen iii. Kan de apriori geformuleerde hypothesen testen voor op bewijs gebaseerde beslissingen <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Consciëntieus – accuraat met aandacht voor details van situaties, interpretaties en gevoelens van cliënten ii. Empathisch – bereidheid om de gevoelens van cliënten en anderen en de eigen reacties te begrijpen en te delen, en de gevolgen ervan te

	<p>weerspiegelen met betrekking tot de toegepaste beoordeling en interventie</p> <ul style="list-style-type: none"> iii. Flexibel – bereidheid om de eigen beoordelings- en interventieaanpak aan te passen iv. Open – sta open voor nieuwe ervaringen, beoordelings- en interventiekennis, onderzoek en praktijk v. Patiënt – toont tolerantie voor vertraging, problemen of lijden veroorzaakt door beoordelingen en interventies zonder geïrriteerd of angstig te worden
<p>D. Evaluatie van resultaten</p>	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan proceskenmerken, uitkomsten, outputs en impact van psychologische assessments en/of interventies of diensten/producten evalueren en de procedures indien nodig herzien tijdens het implementatieproces (formatieve evaluatie) en aan het einde (summatieve evaluatie). Indien nodig kan het betekenen terug te gaan naar deel 1 (analyse van de behoeften en het stellen van doelen) en het proces opnieuw start.</p> <p><i>(Uitkomstmaten kunnen betrouwbaarheid, validiteit, bruikbaarheid, impact, winst, effectiviteit enz. omvatten, afhankelijk van de context en doelstellingen van de evaluatie)</i></p> <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Psychometrie ii. Kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden om gegevens te verzamelen, analyseren en interpreteren <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ontwikkel en pas geschikte evaluatieontwerpen toe ii. Verzamelen, analyseren en interpreteren van evaluatiegegevens met betrekking tot kwaliteits- en ethische criteria en evaluatiedoelen, rekening houdend met culturele competenties iii. Opvallende details opsporen/onder de loep nemen, kritisch reflecteren en de beoordeling/evaluatie hierop aanpassen om de kwaliteit te waarborgen <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Eerlijk – bereidheid om evaluatieresultaten te accepteren die niet worden verwacht en met integriteit te handelen ii. Flexibel – bereidheid om verschillende interpretaties van evaluatieresultaten en eigen vooroordelen te onderzoeken iii. Hoogwaardige mentaliteit – streeft naar voortdurende verbetering van iemands probleemoplossende aanpak

Elke functionele competentie kan worden gezien als onderdeel van een probleemoplossende cyclus, beginnend met het identificeren van behoeften, het verduidelijken van taken/doelen en het stellen van doelen, gevolgd door het plannen/ontwerpen van een beoordeling, interventie, dienst of product, gevolgd door het implanteren van beoordelingen, interventies, dienst of producten, gevolgd door evaluatie van de resultaten en indien nodig opnieuw starten van de cyclus (zie figuur 2).

Figuur 2. Functionele competenties als probleemoplossende cyclus

Fundamentele competenties

De fundamentele competenties beschrijven de belangrijkste aspecten van psychologische kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om de vier functionele competenties te implementeren en zich te concentreren op de manier waarop psychologen werken. Van psychologen wordt verwacht dat zij het bewijs leveren van de volgende fundamentele competenties voor het zelfstandig beoefenen:

- Competenties gerelateerd aan ethiek, professionele standaarden en wetten;
- Communicatie en relationele competenties;
- Voortdurende professionele ontwikkeling – CPD-competenties;
- Wetenschaps- en onderzoekscompetenties;
- Samenwerkingscompetenties;
- Competenties voor individuele en culturele verschillen;
- Competenties op het gebied van digitale/informatie- en communicatie-technologie;
- Zelfreflectie en zelfzorgcompetenties.

Tabel 5. Fundamentele competenties (beschrijven hoe psychologen in een werkveld werken)

Fundamentele competenties (beschrijven <u>hoe</u> psychologen werken)	Leerresultaat, benodigde competenties
1. Competenties gerelateerd aan ethiek, professionele standaarden en wetten	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Relevante ethische principes toepassen en houdt zich aan relevante wetten, codes en regels in zijn praktijk en gedrag ii. Ethische dilemma's en afwijkingen van professionele normen in de eigen beroepspraktijk en onderzoek herkennen, vastleggen en oplossen met behulp van een passende besluitvormings- en kwaliteitsmanagementaanpak iii. Erken de relevantie en het belang van ethische codes en professionele normen als basis voor professioneel gedrag, onderzoek en praktijk iv. Ondersteuning/advies/overleg geven aan collega's over ethische kwesties <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Ethische metacode van de EFPA, relevante internationale verdragen, internationale en nationale wetten en professionele normen met betrekking tot iemands professionele praktijk en onderzoek ii. Relevante wet- en regelgeving in de beroepspraktijk en het onderzoek <p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Past relevante ethische codes en professionele standaarden toe in iemands beroepspraktijk, onderzoek en gedrag ii. Herkent, registreert en lost ethische dilemma's en afwijkingen van professionele normen in de eigen beroepspraktijk en onderzoek op met behulp van een passende besluitvormings- en kwaliteitsmanagementaanpak iii. Overlegt met collega's/leidinggevenden en zoekt naar aanvullende standpunten uit relevante literatuur <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Verantwoordelijk – handelt op een verantwoorde manier en in lijn met relevante ethische, gedragsmatige en wettelijke kaders ii. Respectvol – toont respect in de omgang met klanten en anderen iii. Eerlijk – handelt met integriteit en eerlijkheid iv. Consciëntieus – toont aandacht voor detail en een grondige aanpak v. Reflectief – bereidheid om kritisch en hypothesegericht te denken en te reflecteren, en redenering toe te passen in besluitvormingsprocessen
2. Communicatie en relationele competenties	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Een werkalliantie creëren ii. Het perspectief van anderen nemen en de ervaringen van anderen erkennen, enz. iii. Uitdrukking geven aan zijn/haar gedachten, professionele bijdragen en informatie delen met cliënten, andere professionals en het publiek. iv. Beheer professionele en persoonlijke grenzen op de juiste manier <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Communicatietheorie/modellen ii. Theorieën over sociale relaties / interacties

	<p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Interpersoonlijke vaardigheden (bijv. verbaal vloeiend, emotionele en affectieve expressie, overtuigingskracht, warmte/positieve waardering, hoop, empathie, capaciteit voor alliantiebinding en reactievermogen bij het verbreken van allianties; perspectief nemen; consistentie) ii. Verkrijgen geïnformeerde toestemming, delen van informatie, professionele bijdragen met cliënten en belangrijke anderen, rekening houdend met de status/toestand van de cliënt en belangrijke anderen (bijvoorbeeld ouders) iii. Onderhandelen over de behoeften, doelen, processen en resultaten van beoordeling/interventie en het oplossen van conflicten met klanten en belangrijke anderen iv. Constructieve feedback geven en ontvangen, gestructureerde rapporten schrijven en mondelinge rapporten presenteren die geschikt zijn voor verschillende doelgroepen v. Informatie delen en het begrip checken met behulp van duidelijke taal en passend schriftelijk materiaal voor verschillende doelgroepen. vi. Presenteren en verduidelijken van de relevantie van de professionele bijdragen van de psycholoog <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Open – past een open en onderzoekende, klantspecifieke benadering toe op het gebied van communicatie en het opbouwen van relaties ii. Eerlijk - bij het verkrijgen van geïnformeerde toestemming, het ontwikkelen van contracten, het rapporteren van de bevindingen iii. Positief – ondersteunend en positief in benadering in communicatie en feedback iv. Respectvol – accepteert anderen als gelijkwaardig in professionele interacties
<p>3. Voortdurende professionele ontwikkeling – CPD-competenties</p>	<p>Leerresultaat: Psychologen hebben de verantwoordelijkheid om hun professionele kwaliteiten te ontwikkelen en hun kennis, expertise en veelzijdige competenties op peil te houden, te verbeteren en te verbreden. Dit vereist dat zij de functionele competenties kunnen gebruiken om gedurende hun loopbaan hun eigen professionele competenties te ontwikkelen: analyse van de trainingsbehoeften, het stellen van doelen, het plannen van de training, het implementeren van de training, het evalueren van de training.</p> <p>De psycholoog kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Onderhouden van professionele competenties ii. Hiaten overbruggen in kennis en vaardigheden iii. Reageren op de uitdagingen van de snelgroeende kennisbasis en technologische ontwikkelingen door bijscholing iv. De praktijkvereisten wijzigen wanneer dat nodig is v. Zich inzetten voor levenslang leren vi. Aan intercollegiale toetsing doen vii. Delen en leren van de samenwerking met andere psychologen en professionals <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Recent/nieuw evidence-based onderzoek, methodologische en theoretische psychologische perspectieven in specifieke praktijkgebieden ii. Multiculturele perspectieven op psychologie en diversiteit iii. Interprofessionele samenwerkingspraktijken iv. Professionaliteit/Ethiek <p>Vaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Kennis bijwerken in overeenstemming met de huidige wetenschappelijke basis ii. Het identificeren van behoeften en ontwikkelingsgebieden iii. Kennis verkennen iv. Het onderzoeken en analyseren van informatie uit verschillende bronnen en verschillende media v. Kritisch denken in twijfel trekken en gebruiken vi. Zelfactualiseren, zelfreflecteren en leren

	<p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Open – sta open voor uitdaging, verandering en ontwikkeling ii. Nieuwsgierig – interesse die leidt tot onderzoek, geïnteresseerd zijn in de oorzaken van gedrag en gebeurtenissen iii. Samenwerkend – toon de bereidheid om op een respectvolle manier met anderen samen te werken, om kennis en ervaringen te delen iv. Doelgericht – stel doelen en evalueer de voortgang regelmatig v. Innovatief – nieuwe manieren van werken verkennen vi. Proactief – identificeer professionele ontwikkelingsactiviteiten
<p>4. Wetenschaps- en onderzoeks-competenties</p>	<p>Leerresultaat: De psychologische praktijk vereist een constante kritische reflectie die wordt gevoed door kennis, praktijk en onderzoek en het vermogen om onderzoek te gebruiken en te doen om de praktijk te informeren en het onderzoeksproces te begrijpen.</p> <p>De psycholoog kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Deelnemen aan op bewijs gebaseerde besluitvorming, kritisch redeneren en het integreren van de best beschikbare wetenschappelijke en contextuele expertise in de praktijk ii. Geïnformeerde en wetenschappelijk onderbouwde instrumenten en strategieën gebruiken voor beoordeling, interventie, supervisie en overleg iii. Zich kritisch en reflectief informeren over de ontwikkelingen in de psychologische wetenschappen, andere wetenschappen in het algemeen en het eigen vakgebied. <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Wetenschappelijke besluitvormingsprocessen ii. Hypothesetesten en onderzoeksprobleemoplossende benaderingen iii. Kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Wetenschappelijke psychologische literatuur zoeken, kritisch lezen, begrijpen en evalueren ii. Hypothesen en onderzoeksvragen kunnen formuleren in de dagelijkse psychologische praktijk iii. Verzamelen en analyseren van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens om hypothesen te testen of onderzoeksvragen te onderzoeken iv. Kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksgegevens gebruiken om te theoretiseren op basis van de praktijk en deze te verbeteren <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kritisch en hypothesegericht denken – blijf geven van de bereidheid om kritisch te reflecteren en hypothesen voor verdere acties te formuleren ii. Nieuwsgierig – interesse die leidt tot onderzoek, geïnteresseerd zijn in wetenschappelijke kennis iii. Open – bereidheid om verschillende perspectieven te overwegen iv. Gewetensvol – bereidheid om wetenschappelijke bevindingen te respecteren, grondige data-analyses uit te voeren en de integriteit van onderzoek na te streven
<p>5. Samenwerkingscompetenties</p>	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan effectief samenwerken en overleggen met collega's/andere professionals in dezelfde en andere disciplines om veilige, hoogwaardige cliëntgerichte dienstverlening te bieden. Hij/zij kan waarnemen in welke taak en context hij/zij expertise heeft en van hem/haar verwacht wordt leiderschapsfuncties op zich te nemen.</p> <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Rollen en methoden van gerelateerde beroepen ii. Modellen en formats van supervisie/intervisie iii. Theorieën over (inter-, multi-, trans-)disciplinair teamwerk/samenwerking/samenwerken/groepsdynamiek en leiderschap iv. Systemische theorieën <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Gezamenlijke besluitvorming en leiderschap

	<ul style="list-style-type: none"> ii. Perspectief nemen iii. Conflicten oplossen iv. Veranderingen managen en leiden <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Betrouwbaar – bereidheid om een omgeving van vertrouwen te creëren ii. Open – sta open voor nieuwe ervaringen, kennis, onderzoek en praktijk iii. Samenwerkend - toon de bereidheid om op een respectvolle manier met andere mensen samen te werken iv. Verantwoordelijk – bereidheid om verantwoordelijkheid te nemen
<p>6. Competenties voor individuele en culturele verschillen</p>	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Identificeren, erkennen en respecteren van diversiteits- en minderheidskwesties ii. Herkennen van de eigen waarden, overtuigingen en ervaringen met betrekking tot het professionele gedrag met cliënten en anderen en de impact op anderen iii. Effectief werken en communiceren met alle vormen van diversiteit bij klanten, collega's en anderen iv. Inclusief zijn in alle vormen van diversiteit in het werken met klanten, collega's en anderen <p>Bewustwording van eigen vooroordelen helpt stereotypering van individuen die tot verschillende groepen behoren te voorkomen. De psycholoog kan er rekening mee houden dat sociaal-culturele factoren zoals geslacht, genderidentiteit, cultuur, etniciteit, leeftijd, gezinscontext, religie, seksuele geaardheid, meerderheids-/minderheidsaffiliatie enz. worden meegenomen in de beoordeling van factoren die van invloed zijn op de persoonlijkheid, waarden, wereldbeeld en relaties, psychopathologie en behandelattitudes, en kan op basis hiervan individuele aanpassingen maken aan de behoeften van de cliënt.</p> <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Diversiteitstheorieën ii. Interculturele theorieën iii. Persoonlijkheidstheorieën iv. Adaptatie- en inclusietheorieën <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Perspectief nemen ii. Zelfreflectie iii. Identificeer verschillen iv. Beheer diversiteit v. Pleit voor anderen <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Open – sta open voor nieuwe ervaringen, waarden en kennis ii. Empathisch – bereidheid om de gevoelens van anderen te begrijpen en te delen iii. Nieuwsgierig – interesse die leidt tot onderzoek bij anderen iv. Respectvol voor andere ervaringen, waarden, kennis v. Proactief in de richting van het verbeteren van de situatie voor anderen en zichzelf
<p>7. Competenties op het gebied van digitale/informatie- en communicatie-technologie</p>	<p>Leerresultaat: De psycholoog kan digitale technologieën, in het bijzonder informatie-/communicatietechnologieën, op een effectieve en veilige manier gebruiken, rekening houdend met de behoeften van de cliënt, gegevensbescherming, online privacy en cyberbeveiliging voor behoefteanalyse en het stellen van doelen, beoordeling, interventie en evaluatie.</p> <p>Kennis over de mogelijkheden en beperkingen van digitale technologieën, in het bijzonder informatie-/communicatietechnologieën, en de vaardigheden om de technologie op een effectieve en veilige manier toe te passen.</p> <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ethische waarden toepassen, wettelijke en beveiligingsvereisten (bijv. AVG), specifiek voor elektronische praktijken/praktijken op afstand ii. Professionele grensvraagstukken

	<ul style="list-style-type: none"> iii. Bereik van digitale technologieën (bijv. zelfhulp of online blended learning/therapie) iv. De rol van apps bij psychologische beoordelingen en interventies en andere platforms die beschikbaar zijn om de uitvoering van psychologische interventies te ondersteunen v. Communicatieprocessen die van invloed kunnen zijn op de digitale praktijk bij individueel, systeem- en groepswork (bijvoorbeeld het nemen van beurten en het gebruik van non-verbale informatie) <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Pas de beginselen van gegevensbescherming (inclusief risico en veiligheid) op adequate wijze toe op alle aspecten van werken op afstand/online of persoonlijk. ii. Herken de eigen competenties, opleidings- en supervisiebehoeften in relatie tot de context van de digitale praktijk iii. Herken behoeften en cultuurspecifieke eisen van klanten en zorg voor passende digitale manieren iv. Grenzen beheren als u op afstand werkt (bijvoorbeeld een adviesgesprek voeren via videochat vanuit huis) v. Digitale hulpmiddelen en interventies kritisch beoordelen en de wetenschappelijke basis gebruiken om de selectie hiervan te onderbouwen voor praktische en onderzoeksdoeleinden <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Verantwoordelijk - werkt op een ethische, veilige en effectieve manier en besteedt aandacht aan professionele en klinische grenskwesties die specifiek zijn voor online/op afstand oefenen ii. Flexibel – toont een flexibele aanpak en mentaliteit
<p>8. Zelfreflectie en zelfzorgcompetenties</p>	<p>Leerresultaat: Om hun eigen welzijn te bevorderen en het vermogen te garanderen om hun professionele rol te vervullen, hebben psychologen de verantwoordelijkheid voor zelfbewustzijn, zelfreflectie en zelfzorg. Dit geldt ook voor psychologen die hun professionele en persoonlijke leven in evenwicht brengen. Een psychologische praktijk omvat blootstelling aan potentieel schrijnende situaties die een risico voor de psycholoog kunnen vormen en het welzijn van de cliënt kunnen beïnvloeden.</p> <p>De psycholoog kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Erkennen dat het welzijn van de cliënt afhangt van zijn/haar eigen zelfbewustzijn en zelfregulering ii. Eigen gedachten, gedrag, houdingen en vooroordelen erkennen iii. Identificeren en analyseren van de eigen behoeften en risico's vanuit een onbevooroordeeld en ongebonden perspectief iv. Herkennen en corrigeren van fouten, zoals het verliezen van professionele afstand of onpartijdigheid v. Deelnemen aan fysieke, psychologische, spirituele of ondersteunende activiteiten die worden beschreven als de componenten van zelfzorg <p>De benodigde competenties zijn met name:</p> <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Bewustzijn van beroepsrisico's en hoe deze te beperken en te beheren ii. Indicatoren voor geestelijke gezondheid en loopbaantevredenheid iii. Deontologie en professionele waarden <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Zelfobserveren, analyseren, reflecteren en evalueren (aandacht besteden aan tekenen van angst) ii. Zoek indien nodig interpersoonlijke ondersteuning of professionele ondersteuning iii. Breng persoonlijke en professionele vereisten in evenwicht iv. Veerkracht en copingstrategieën <p>Persoonlijke eigenschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Attent – afgestemd op de eigen emotionele toestand en de bereidheid om de eigen gedachten en gevoelens te herkennen ii. Open - Bereidheid om te veranderen

EuroPsy werkvelden

Hoewel sommige kennis en vaardigheden algemeen toepasbaar zijn, zijn vele contextgerelateerd. Van de psycholoog die bij één cliëntgroep blijkt heeft gegeven van vakbekwaamheid in één werkveld kan dus niet automatisch worden aangenomen dat hij ook competent is bij andere cliëntgroepen.

Elke houder van het EuroPsy-certificaat zal een profiel hebben dat het werkveld definieert waarbinnen hij of zij blijkt heeft gegeven van de competentie om zelfstandig praktijk te voeren vanaf het moment waarop het certificaat wordt uitgereikt.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende brede werkvelden, aangeduid als:

- Klinisch en gezondheid
- Onderwijs
- Arbeid & Organisatie
- Sportpsychologie
- Anders

Voor het beschrijven van kwalificaties voor de praktijk wordt een brede categorisering in werkvelden voldoende geacht. Voor die professionele activiteiten die niet in een van deze eerste vier categorieën kunnen worden ingedeeld, wordt een vijfde categorie, aangeduid als 'Anders', gebruikt en moet een specificatie van het vakgebied (bijvoorbeeld gemeenschap, forensisch onderzoek, verkeer etc.) worden gegeven.

De beschrijvingen van deze competenties zijn bedoeld om generiek te zijn en van toepassing op de meeste of alle soorten professionele werkzaamheden van psychologen, hoewel ze op specifieke manieren in verschillende werkvelden worden geïmplementeerd.

Een psycholoog behoort zich elk van deze competenties te verwerven, voor zover toepasbaar binnen een bepaald werkveld. Om de EuroPsy te behalen moet de competentie zodanig zijn dat van de psycholoog mag worden verwacht dat hij elk van de vier hoofdfuncties op adequate wijze en zelfstandig vervult.

Appendix IV. *EuroPsy*-certificaat en aanvraagformulier

Van het *EuroPsy*-certificaat en aanvraagformulier wordt door de EFPA een sjabloon aangeleverd, om ervoor te zorgen dat alle landen die *EuroPsy* toekennen onderling vergelijkbaar zijn en dezelfde stijl en informatie hanteren.

Het **certificaat** bevat de volgende informatie:

	
De ondergetekenden verklaren dat	
woon-/werkadres	
heeft aangetoond over de vereiste wetenschappelijke kennis en beroepscompetenties te beschikken en heeft verklaard zich te houden aan de principes van professioneel gedrag zoals uiteengezet in de <i>Ethics MetaCode</i> (Metacode Professionele Ethiek) van de Europese federatie van psychologenverenigingen (EFPA) en te handelen overeenkomstig de nationale ethische code van het land van praktijkuitoefening	
en voldoet daarmee aan de eisen voor de titel van	
<i>Geregistreerd EuroPsy-psycholoog</i>	
en wordt hierbij beschouwd als gekwalificeerd voor de zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog, binnen het werkkterrein of de werkkterreinen zoals gespecificeerd in het <i>EuroPsy</i> -register en hieronder, in elk Europees land waarin de vereniging die volledig lid is van de EFPA het EFPA-reglement inzake <i>EuroPsy</i> geaccepteerd heeft, voor zover er geen beperkingen worden opgelegd door de landelijke regelgeving in het betrokken land. De ondergetekenden hebben zich ervan vergewist dat genoemd bewijs in overeenstemming is met het EFPA-reglement inzake <i>EuroPsy</i> betreffende de toekenning van het <i>EuroPsy</i> -certificaat, dat door de EFPA is goedgekeurd op (datum).	
Het <i>EuroPsy</i> -certificaat is geldig tot (datum) Gespecificeerd werkkterrein: ..	
..... Voorzitter van de Nationale Toekenningscommissie Lid van de Nationale Toekenningscommissie

De **registratiegegevens** van het certificaat die moeten worden opgenomen in het register zijn:

1. Naam
2. Woon-/werkadres
3. Universitaire opleiding in de psychologie
nader te omschrijven:

Duur

Titel

Naam universiteit

Land
4. Land van praktijkuitoefening
5. Werkterrein (klinisch/gezondheid, onderwijs, arbeid en organisatie, sportpsychologie, anders *nader te omschrijven*)
6. Datum en plaats van autorisatie door de Nationale Toekenningscommissie
7. Nationaal registratienummer

De volgende informatie moet worden gevraagd op het **aanvraagformulier**:

1. *Naam*

2. *Werk-/woonadres*

3. *E-mailadres*

4. *Universitaire opleiding in de psychologie*

(vermeld moeten worden: academische titels, begin- en einddatum van de universitaire studie, het werkterrein en het land waar de titel is toegekend)

Duur	Titel	Werkterrein	Universiteit	Land

5. *Praktijk onder supervisie*

Formeel erkende praktijk onder supervisie, gedurende één fulltime jaar of vergelijkbaar (a.u.b. gegevens van de praktijk onder supervisie vermelden, de data en de werkterreinen waarin deze is verricht; a.u.b. bewijs leveren voor het equivalent van minimaal één jaar. Alleen terreinen noemen die formeel erkend zijn als praktijk onder supervisie.)

Duur	Naam supervisor	Werkterrein

6. *Beroepservaring als psycholoog met zelfstandige praktijkuitoefening*

Arbeidshistorie van zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog, vergelijkbaar met minimaal (alleen van toepassing voor aanvragers die vóór ... van een nationale vergunningverlenende instantie, erkend door de Europese Toekenningscommissie, een vergunning hebben gekregen voor de zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog).

Duur	Werkgever	Werkterrein

7. *Werkterrein(en)*

waarin de aanvrager beweert competent te zijn voor de zelfstandige praktijkuitoefening als psycholoog

Klinisch/gezondheid

Arbeid en organisatie

Onderwijs

Anders (aangeven welk)

8. *Instemming met publicatie van registratiegegevens*

De aanvrager stemt ermee in dat zijn/haar naam en werk- of woonadres worden vermeld in het register en op het certificaat.

De volgende informatie moet worden gevraagd op het ***aanvraagformulier voor verlenging van EuroPsy:***

1. *Naam*
2. *Adres*
3. *E-mailadres*

4. *Werkervaring* (min. 400 uur per jaar gemiddeld over een periode van niet minder dan 4 jaar over de periode van de laatste zeven jaar)

(in de vorm van overzichtelijk cv met periodes, werksetting/dienstverband, functies, karakteristieke resultaten of prestaties)

5. *Professionele ontwikkeling* (min. 40 uur per jaar binnen vier jaar tijdens de herwaarderingsperiode, dat wil zeggen in totaal moet min. 160 uur expliciet worden bewezen; min. 80 uur per jaar wordt aanbevolen)

(activiteiten kunnen onder meer zijn, zie bijlage VI:)

- a) Aantoonbare aanwezigheid bij en deelname aan erkende cursussen en/of workshops gericht op bijscholing (max. 60%).
- b) Aantoonbare deelname aan een professionele of wetenschappelijke conferentie (max. 20%).
- c) Ontwikkeling van specifieke nieuwe vaardigheden op het werk (max. 20%).
- d) Aantoonbare deelname aan intervisiebijeenkomsten (bijvoorbeeld kwaliteitskringen) (max. 30%).
- e) Aantoonbare deelname aan supervisie (max. 30%).
- f) Aantoonbare deelname als supervisor (max. 20%).
- g) Cursussen op het gebied van psychologie geven als beroepsbeoefenaar (max. 20%).
- h) (Co-)auteurschap en/of bewerking van publicaties over onderzoek en/of beroepskwesties (max. 30%).
- i) Redactiewerk voor tijdschriften en boeken over psychologie (max. 20%).
- j) Voor verlenging mag het totaal van de laatste vier categorieën niet hoger zijn dan 60%.

Appendix V. Praktijk onder supervisie

Praktijk onder supervisie

Praktijk onder supervisie is een vorm van professionele interactieve training die wordt uitgevoerd in een echte werkomgeving gedurende een jaar voltijds of het equivalent daarvan met een minimum van 1500 uur, met als doel:

- i. het voorbereiden van een psycholoog op de zelfstandige praktijk
- ii. het ontwikkelen van de professionele rol van een psycholoog
- iii. het integreren van theoretische en praktische kennis

Praktijk onder supervisie heeft tot doel een psycholoog-in-opleiding te kwalificeren voor toegang tot de zelfstandige praktijk. Het start ofwel nadat een psycholoog-in-opleiding fase I- en II van een vijfjarige bachelor- en masteropleiding of gelijkwaardige studie heeft afgerond, ofwel is geïntegreerd in een zesjarige universitaire opleiding. Aan het einde van de praktijkperiode onder supervisie kan de psycholoog zelfstandig praktijk voeren. Na het succesvol afronden van de praktijk onder supervisie wordt van de psycholoog verwacht dat hij zich bij het zelfstandig praktijk voeren bezig houdt met voortdurende professionele ontwikkeling (inclusief intercollegiale toetsing) (zie bijlage VI).

Praktijk onder supervisie verzekert de kwaliteit en competentie die nodig is voor een zelfstandige praktijk in verschillende werkvelden van de psychologie en voor interdisciplinaire samenwerking met professionals in andere gebieden. De psycholoog-in-opleiding moet bewijs leveren van een reeks functionele (bijvoorbeeld identificatie van behoeften, planning, implementatie van beoordelingen en interventies, evaluatie) en fundamentele (bijvoorbeeld ethiek, communicatie, voortdurende professionele ontwikkeling, wetenschap en onderzoek, samenwerking, individuele en culturele verschillen, digitale/informatie- en communicatietechnologie en zelfzorg) competenties die nodig zijn voor de zelfstandige praktijk als psycholoog.

Tijdens de praktijk onder supervisie brengt de psycholoog-in-opleiding de kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen die hij heeft opgedaan tijdens de universitaire opleiding en andere professionele ervaringen in de praktijk. De psycholoog-in-opleiding zal te maken krijgen met verschillende professionele taken,

uitdagingen, ethische dilemma's en problemen, die kunnen worden beheerd met de steun van een supervisor.

Praktijk onder supervisie impliceert een regelmatig overleg tussen de psycholoog-in-opleiding en de supervisor; dit zou ongeveer elke twee weken moeten gebeuren met een vooraf gedefinieerde, afgeschermd en ononderbroken vergadertijd (in totaal minimaal 50 uur). Individuele en groepssupervisie hebben verschillende voor- en nadelen. Op basis van de onderwerpen en context van de supervisie bepaalt de begeleider de verhouding tussen individuele (min. 20 uur) en groepssupervisie, en of er wordt gestart met individuele of groepssupervisie. Omdat face-to-face persoonlijk contact als cruciaal wordt beschouwd voor het aangaan en onderhouden van een persoonlijke relatie, kan maximaal 50% van de individuele of groepssupervisie online plaatsvinden, nadat face-to-face is begonnen om een vertrouwensrelatie op te bouwen. Voor groepssupervisie moet het aantal psychologen in opleiding klein zijn, zodat er voor ieder voldoende tijd is (voor groepssupervisie adviseren wij niet meer dan vier psychologen-in-opleiding). Naast formele supervisie wordt ook aanvullende dyadische/teaminterviews aanbevolen.

Psychologen-in-opleiding

Psychologen-in-opleiding zijn degenen die bezig zijn met praktijk onder supervisie als onderdeel van het voldoen aan de derde fase van de EuroPsy-vereisten. Ze oefenen met echte cliënten in echte omgevingen, maar onder individuele en groepssupervisie van een gekwalificeerde supervisor.

De supervisor

De supervisor is een psycholoog die het leren ondersteunt en de bekwaamheid van de psychologen-in-opleiding regelmatig beoordeelt en hen aanmoedigt om, gegeven de situatie en hun competenties, zo zelfstandig mogelijk te handelen. De supervisor moet worden erkend door de Nationale Toekenningscommissie of door de nationale vereniging, hetzij via het mechanisme van cursusaccreditatie in het geval van een universitaire opleiding, hetzij op individuele basis in het geval van postuniversitaire supervisie op de werkplek. In landen waar professionele licenties/registratie bestaat, moet de supervisor een erkende/geregistreerde psycholoog zijn. De competentie van

de supervisor op het gebied van supervisie is een kernindicator voor de kwaliteit van de praktijk onder supervisie.

Vereiste competenties voor supervisoren

De supervisor heeft de tijd, het commitment en de competenties om als supervisor op te treden. Dit houdt in dat zelfs in landen waar supervisie niet goed is ingeburgerd, een supervisor minimaal twee jaar (of het equivalent daarvan van minimaal 3000 uur) een onafhankelijke praktijk moet hebben op het gebied van de psychologie (bijvoorbeeld op het gebied van klinisch/gezondheid, onderwijs, arbeid en organisatie, sportpsychologie) waarin zij gaan superviseren en enige training in supervisie (bijvoorbeeld workshops van meerdere dagen) voordat zij zelfstandig kunnen superviseren. Of de vereiste competenties aanwezig zijn, wordt erkend door de NAC.

In landen waar supervisie goed is ingeburgerd, raden wij als minimumnorm aan dat de supervisor beschikt over:

- ten minste vijf jaar voltijds zelfstandig praktijk voert (of het equivalent daarvan van ten minste 7500 uur)
- een training in supervisie heeft gevolgd (kan worden verkregen tijdens de vijf jaar eigen praktijk), inclusief trainingen, casestudies en de ontwikkeling van theoretische en empirische kennis over supervisie
- de praktijk onder supervisie kan superviseren (inclusief observatie, video- of audiopresentaties).

Supervisietrainingen kunnen worden aangeboden door beroepsorganisaties, opleidingsinstituten of academische instellingen van het derde niveau. De supervisieopleiding kan starten met workshops van meerdere dagen, maar volledige postdoctorale supervisietrainingsprogramma's van meerdere maanden worden aanbevolen.

Competenties van supervisoren

Supervisoren hebben competenties ontwikkeld zoals het vermogen om:

- Een competentieontwikkelingsplan voor te bereiden in overeenstemming met de ontwikkelingsbehoeften en -middelen van de psycholoog
- Een samenwerking en een relatie gekenmerkt door respect, interesse, acceptatie en vertrouwen, te faciliteren zodat degenen die begeleiding krijgen het als veilig ervaren om hun werk en onzekerheid bloot te leggen
- Superviseren in overeenstemming met ethische principes en de wetten die de praktijk van de psycholoog reguleren
- Bijdragen aan de ontwikkeling van fundamentele en functionele competenties die relevant zijn voor de psychologische beroepspraktijk
- Evalueren van het leerproces en het competentieniveau van de psychologen-in-opleiding volgens plan en regelmatig en gericht evaluatieve feedback geven in een vorm die geschikt is om leren en ontwikkeling te bevorderen
- Begeleidingsmodellen en -methoden gebruiken op een flexibele en aangepaste manier
- Bewust zijn van de dynamiek van de supervisie relatie en op een gepaste manier reageren (bijvoorbeeld wanneer er een derde persoon bij betrokken moet worden)
- Passende maatregelen ondernemen wanneer de supervisor zich bewust wordt van het gebrek aan ontwikkeling van competenties en/of ongepast professioneel gedrag van de psycholoog-in-opleiding

Procedurele aspecten, formatieve en summatieve toetsing

De supervisor is verplicht de psycholoog-in-opleiding te superviseren en tijdens (formatieve beoordeling) en aan het einde van de praktijk onder supervisie (summatieve beoordeling) de competenties van een psycholoog-in-opleiding te beoordelen op de functionele en fundamentele bovengenoemde competenties volgens de regels en tradities die specifiek zijn voor het specifieke praktijkveld en/of de nationale context.

Voor elke hoofdtaak van de praktijk onder supervisie dienen de psycholoog-in-opleiding en de supervisor overeenstemming te bereiken over:

1. Werkveld en cliëntgroep(en)
2. Rol(len) die de psycholoog-in-opleiding kan vervullen

3. Competenties die bij de taak ontwikkeld zullen worden.

Wanneer elke taak is afgerond, moet de supervisor een formatieve beoordeling uitvoeren van elk van de relevante functionele en fundamentele competenties.

Het wordt aanbevolen dat bij de beoordeling onderscheid wordt gemaakt tussen de twee competentieniveaus:

Nog niet bekwaam	Bekwaam
Competentie <u>onvoldoende</u> ontwikkeld	Competenties <u>voldoende</u> ontwikkeld
Behoeftte aan verdere ontwikkeling en <u>vereist begeleiding en supervisie</u>	Zonder begeleiding <u>taken uitvoeren op het basisniveau van <i>EuroPsy</i></u>

Tijdens de praktijk onder supervisie dient formatieve beoordeling te worden uitgevoerd door de supervisor, maar zelfevaluatie wordt ook geadviseerd. De supervisor moet de psycholoog-in-opleiding leren hoe hij zelfreflectie en zelfevaluatie kan uitvoeren op zowel functionele als fundamentele competenties. De supervisor dient gedetailleerd terug te koppelen welke competenties al ontwikkeld zijn en welke competenties nog ontwikkeld moeten worden om zelfstandig praktijk te kunnen voeren. Supervisie en zelfevaluatie moeten worden vergeleken en besproken om gebieden voor verdere ontwikkeling en strategieën om de respectieve competenties te verbeteren te identificeren.

Ook tijdens de supervisieperiode dient de psycholoog-in-opleiding feedback te geven aan de supervisor. Beide partijen zijn ervoor verantwoordelijk dat evaluatie plaatsvindt. De resultaten van de formatieve beoordeling worden in tabelvorm samengevat, zoals aangegeven in het onderstaande voorbeeld (zie Tabel 6).

Tabel 6. Overzichtstabel voor formatieve beoordeling van functionele en fundamentele competenties

<i>Omschrijving van de betreffende taak die gesuperviseerd wordt:</i>			
Functionele competenties	Beoordeling van de supervisor <ul style="list-style-type: none"> • Kennis • Vaardigheden • Persoonlijke eigenschappen 	Zelfbeoordeling <ul style="list-style-type: none"> • Kennis • Vaardigheden • Persoonlijke eigenschappen 	Te doen om leerdoelen te bereiken <ul style="list-style-type: none"> • Kennis • Vaardigheden • Persoonlijke eigenschappen
A. Identificatie van behoeften, contract-/taakverduidelijking, doelen stellen			
B. Plannen/ontwerpen van assessment, interventie, dienst of product			
C. Implementeren van assessment, interventie, dienst of product			
D. Evaluatie van resultaten			
Fundamentele competenties			
1. Competenties gerelateerd aan ethiek, professionele standaarden en wetten			
2. Communicatie en relationele competenties			
3. Voortdurende professionele ontwikkeling – CPD-competenties			
4. Wetenschaps- en onderzoekscompetenties			
5. Samenwerkingscompetenties			
6. Competenties voor individuele en culturele verschillen			
7. Competenties op het gebied van digitale/informatie- en communicatietechnologie			
8. Zelfreflectie en zelfzorgcompetenties			

In de uiteindelijke summatieve beoordeling moet de supervisor de beschikbare informatie samenvatten en aangeven of, op basis van het beschikbare bewijsmateriaal, van de kandidaat mag worden verwacht dat hij de functionele en fundamentele competenties die nodig zijn voor het zelfstandig oefenen adequaat zal vervullen. Het oordeel van de supervisor dient te worden uitgedrukt als een oordeel ‘bekwaam’ of ‘nog niet bevoegd’.

De resultaten van de evaluatie moeten worden samengevat in tabelvorm, zoals aangegeven in het onderstaande voorbeeld (zie tabellen 7 en 8). In dit voorbeeld heeft de supervisor supervisiecompetenties op twee praktijkgebieden en heeft de psycholoog-in-opleiding alle competenties ontwikkeld op het gebied van klinisch en gezondheid, en sommige daarvan ook op het gebied van arbeid en organisatie.

Tabel 7. Voorbeeld van summatieve beoordeling van functionele competenties

<i>Werkvelden</i>	Klinisch/ gezondheid	Onderwijs	Arbeid en organisatie	Sport- psychologie	Anders (specificeren)
<i>Functionele competenties</i>					
A. Identificatie van behoeften, contract-/taakverduidelijking, doelen stellen	X				
B. Plannen/ontwerpen van assessment, interventie, dienst of product	X		X		
C. Implementeren van assessment, interventie, dienst of product	X				
D. Evaluatie van resultaten	X		X		

Tabel 8. Voorbeeld van summatieve beoordeling van fundamentele competenties

<i>Fundamentele competenties</i>	
1. Competenties gerelateerd aan ethiek, professionele standaarden en wetten	X
2. Communicatie en relationele competenties	X
3. Voortdurende professionele ontwikkeling – CPD-competenties	X
4. Wetenschaps- en onderzoekscompetenties	X
5. Samenwerkingscompetenties	X
6. Competenties voor individuele en culturele verschillen	X
7. Competenties op het gebied van digitale/informatie- en communicatietechnologie	X
8. Zelfreflectie en zelfzorgcompetenties	X
9. Competenties gerelateerd aan ethiek, professionele standaarden en wetten	X
10. Communicatie en relationele competenties	X

Deze psycholoog beschikt voornamelijk over competenties op het gebied van de gezondheids- en klinische psychologie, en zijn/haar competenties zijn afgetekend door de supervisor. Dit betekent dat hij/zij bekwaam is om zelfstandig praktijk uit te oefenen op het gebied van de klinische psychologie.

Hij/zij beschikt echter ook over competentie in beoordeling en evaluatie op het werkveld van arbeid- en organisatie. Op deze competenties kan worden voortgebouwd om in dit aanvullende werkveld van arbeid- en organisatiepsychologie overall competenties te krijgen, indien de psycholoog-in-opleiding wil toewerken naar een certificaat in dit aanvullende werkveld.

Ook heeft de psycholoog-in-opleiding aangetoond dat hij/zij de benodigde basiscompetenties voldoende heeft ontwikkeld.

Verantwoordelijkheden van de psychologen-in-opleiding

Tijdens de praktijk onder supervisie zijn psychologen-in-opleiding verantwoordelijk voor het verwerven van hun fundamentele en functionele competenties. Hierbij is vereist dat de psychologen-in-opleiding hun werk en de ontwikkeling van competenties vastleggen (bijvoorbeeld door gebruik te maken van portfolio's), en de behoeften op het gebied van professionele ontwikkeling identificeren en hun eigen leerproces beoordelen. Deze kunnen de basis vormen voor een gefundeerde beroepspraktijk en kunnen bijdragen aan de voortzetting van de professionele ontwikkeling waarbij portfolio's ook relevant zijn.

Verantwoordelijkheden van de supervisor

De supervisor sluit een supervisiecontract af met de psycholoog-in-opleiding.

De supervisor laat de psycholoog-in-opleiding kennismaken met de expliciete en impliciete regels van het beroep. De supervisor levert een centrale bijdrage aan het leerproces door middel van modellering, feedback, observatie en discussie, maar ook aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Supervisieproces

Supervisiesessies duren doorgaans één tot twee uur. Gedurende deze tijd werken de supervisor en de psycholoog-in-opleiding samen, bespreken wat er is gedaan, helpen bij het reflecteren op de taak op cognitief en emotioneel niveau en ondersteunen de ontwikkeling van competenties en professioneel vertrouwen. Deze sessies moeten het beoordelen van taken omvatten die zijn uitgevoerd door de psycholoog-in-opleiding, onder toezicht van de supervisor. Audio- en videotecnologie kunnen een nuttige functie vervullen in het supervisieproces, waardoor een open discussie en feedback mogelijk wordt gemaakt over aspecten van het functioneren van de psycholoog-in-opleiding. Het kan ook zijn dat de psycholoog-in-opleiding de supervisor observeert bij het uitvoeren van taken, en daar vervolgens reflectie op gebruikt als onderdeel van het leer- en ontwikkelingsproces.

Resultaten van supervisie

Van de psycholoog-in-opleiding wordt verwacht dat hij het bewijs levert van het verwerven van de functionele en fundamentele competenties zoals gespecificeerd in Bijlage III. Ze moeten een systematische zelfevaluatie uitvoeren van het competentieniveau in relatie tot het scala aan competenties zoals gespecificeerd in bijlage III, en moeten dit format gebruiken om toekomstige professionele ontwikkeling te plannen.

Zowel de supervisor als de psycholoog-in-opleiding dienen de begeleiding te documenteren. De beoordeling van de supervisor dient te worden opgenomen in het supervisierapport. Als de beoordeling door een supervisor na een jaar praktijk onder supervisie negatief is, kan het supervisietraject worden verlengd. Als de psycholoog-in-opleiding het niet eens is met het oordeel van de supervisor, kan de NAC of een andere landelijke instantie worden benaderd om het proces te controleren en te adviseren.

Appendix VI. Regeling inzake voortdurende bijscholing (CPD)

Snelle veranderingen in de wetenschappelijke basis, de technologie en de vaardigheidsvereisten van het beroep vereisen dat CPD een loopbaanlang proces is, geïntegreerd in het dagelijkse professionele werk.

Van de houders van het *EuroPsy*-certificaat wordt verwacht dat zij hun competentieniveau onderhouden en verder ontwikkelen. CPD moet de cyclus volgen van het reflecteren op iemands praktijk en behoeften, het plannen van CPD-activiteiten, het vastleggen van leeractiviteiten en resultaten, en het evalueren van de voordelen van leren. CPD moet worden bereikt door middel van werkervaring, persoonlijke en professionele ontwikkelingsactiviteiten en door het proces van intervisie en supervisie door collega's. Bij verlenging van het *EuroPsy*-certificaat dient de aanvrager relevant bewijsmateriaal aan te dragen van CPD gedurende de afgelopen periode van praktijkuitoefening. CPD zijn alle activiteiten die de competenties van psychologen die ten grondslag liggen aan de beroepsuitoefening in stand houden, ontwikkelen en uitbreiden en die nodig zijn om de kwaliteit van het beroep op peil te houden.

CPD kan worden bereikt door te voldoen aan de lokale CPD-vereisten, die compatibel zijn met de EuroPsy-vereisten. Waar er geen lokale CPD-vereisten bestaan, worden de volgende richtlijnen gegeven door de Nationale Toekenningscommissies.

Professionele werkervaring

De aanvrager moet aantonen dat hij in de afgelopen zeven jaar (herwaarderingsperiode) vóór de aanvraag tot verlenging professioneel werk als psycholoog heeft verricht. Om hun competenties op peil te houden, wordt van psychologen verwacht dat zij tijdens de revalidatieperiode minimaal vier jaar werken, gemiddeld minimaal 400 uur per jaar. Aanvaardbaar bewijs is onder meer: arbeidsovereenkomsten vergezeld van een functiebeschrijving, projectcontracten, of aangiften voor de inkomstenbelasting (in geval van psychologen met een zelfstandige praktijk.)

Professionele ontwikkeling activiteiten

Het is de verantwoordelijkheid van de geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog om op de hoogte te blijven van recente professionele en wetenschappelijke ontwikkelingen in de psychologie, inclusief maar niet beperkt tot het eigen werkterrein. Naast hun lopende professionele werk (ten minste vier jaar tijdens de zevenjarige herwaarderingsperiode zoals hierboven beschreven), moeten psychologen hun professionele kennis en vaardigheden actualiseren en verbreden door middel van een reeks deskundigheidsbevorderende activiteiten die hieronder worden vermeld. Om hun competenties op peil te houden, wordt van psychologen verwacht dat zij binnen deze vier jaar tijdens de herwaarderingsperiode (in totaal 160 uur) expliciet bewijs leveren van minimaal 40 uur CPD-activiteiten per jaar. Er wordt echter een minimum van 80 uur per jaar aanbevolen. Het wordt aanbevolen om CPD over minimaal vier jaar te verdelen. Er is bewijs nodig van verschillende activiteiten.

Er is een groot scala aan verschillende *soorten CPD*. Onderstaande lijst is niet uitputtend. Voor elke soort activiteit is bij benadering het maximale percentage tijd aangegeven dat geaccrediteerd kan worden, om ervoor te zorgen dat psychologen verschillende soorten activiteiten verrichten in het kader van hun bijscholing.

- Aantoonbare aanwezigheid bij en deelname aan erkende cursussen en/of workshops gericht op bijscholing (max. 60%).
- Aantoonbare deelname aan een professionele of wetenschappelijke conferentie (max. 20%).
- Ontwikkeling van specifieke nieuwe vaardigheden op het werk (max. 20%).
- Aantoonbare deelname aan intervisiebijeenkomsten (bijvoorbeeld kwaliteitskringen) (max. 30%).
- Aantoonbare deelname aan supervisie (max. 30%).
- Aantoonbare deelname als supervisor (max. 20%).
- Cursussen op het gebied van psychologie geven als beroepsbeoefenaar (max. 20%).
- (Co-)auteurschap en/of bewerking van publicaties over onderzoek en/of beroepskwesties (max. 30%).
- Redactiewerk voor tijdschriften en boeken over psychologie (max. 20%).

- Voor verlenging mag het totaal van de laatste vier categorieën niet hoger zijn dan 60%.

Als bijvoorbeeld alleen het vereiste minimum van 160 uur CPD (in vier jaar werkervaring binnen de zeven jaar van de herwaarderingsperiode) wordt bereikt, kan dit bestaan uit het bijwonen van een wetenschappelijke conferentie (20 uur, max. 32), redactioneel werk (10 uur, max 32), deelname aan intervisiebijeenkomsten (40 uur, max 48), gecertificeerde deelname aan geaccrediteerde cursussen (80 uur, max 96), ontwikkeling van specifieke nieuwe vaardigheden door oefening op het werk (10 uur, max 32). Dit zorgt voor een mix van verschillende CPD-activiteiten.

Administratie

Geregistreerde *EuroPsy*-psychologen dienen een administratie van hun bijscholing bij te houden. Dit dossier, met ondersteunend bewijsmateriaal, zal de basis vormen voor het profiel van de geregistreerde *EuroPsy*-psycholoog zoals opgenomen in het register, wanneer de psycholoog een aanvraag indient om zijn *EuroPsy*-certificaat na zeven jaar te verlengen. Voor elke CPD-activiteit moet de psycholoog noteren welke competenties binnen het EFPA-competentiekader zijn ontwikkeld.

Appendix VII. Geschiedenis van *EuroPsy* – het Europese certificaat in de psychologie

Het Verdrag van Rome en de beginjaren van de Europese Gemeenschap

Het Verdrag van Rome van 1957, waarmee de Europese Gemeenschap werd opgericht, beoogde de vrijheid van verkeer van beroepsbeoefenaren in heel Europa te bevorderen. De vrijheid om overal in de Europese Gemeenschap te werken is een van de basisrechten die zijn vastgelegd in het Verdrag van Rome; artikel 48 van het Verdrag van Rome voorzorg in het vrije verkeer van werknemers en artikel 57 in de onderlinge erkenning en coördinatie van beroepskwalificaties. De implementatie van deze toezegging verliep echter traag en moeizaam. Al in het begin waren er pogingen om de kwalificaties in de verschillende lidstaten op elkaar af te stemmen, en werden er zogenoemde sectorale richtlijnen overeengekomen voor de zeven beroepen van arts, tandarts, verpleegkundige, verloskundige, dierenarts, apotheker en architect, met overeenstemming in alle lidstaten over de harmonisatie of standaardisatie van opleiding en training. Al snel werd echter duidelijk dat deze pogingen om kwalificaties te harmoniseren enorm complex en tijdrovend waren, en het leek een onmogelijke opgave dit proces uit te breiden naar andere beroepen.

De algemene Richtlijn 89/48/EG

Daarom kwam de Commissie in 1985 met een nieuwe aanpak voor andere beroepen waartoe de toegang op de een of andere manier werd beperkt (of gereguleerd) door de staat, hetzij via de wet, hetzij via een beroepsorganisatie, en waarvoor een opleiding van ten minste drie jaar op universitair niveau of vergelijkbaar vereist was (de algemene Richtlijn 89/48/EG voor onderlinge erkenning van hogeronderwijsdiploma's en meer recent de tweede algemene Richtlijn 92/51). De richtlijnen 89/48 en 92/51 zijn algemene of horizontale richtlijnen, die van toepassing zijn op alle gereguleerde beroepen waarvoor de kwalificatie minimaal een diploma vereist (Lunt 1997), en zij waren ook van toepassing op psychologen. Hoewel deze Richtlijnen bedoeld waren om de mobiliteit van beroepsbeoefenaren te bevorderen, was er weinig vooruitgang in de toepassing ervan om de mobiliteit van psychologen in Europa te bevorderen, omdat elk land zijn eigen eisen kon stellen aan psychologen die het land in wilden komen met kwalificaties die zij in een ander land

hadden verkregen. De algemene Richtlijn voorzag in een gecompliceerde aanpak voor de evaluatie van vergelijkbaarheid, die afhing van de beoordeling van individuele gevallen die vergeleken werden met een nationaal 'sjabloon'.

Optimale standaarden EFPPA

De Europese federatie van psychologenverenigingen (EFPA), voorheen de Europese federatie van professionele psychologenverenigingen (EFPPA), kwam in 1990 een verklaring overeen over de 'Optimal standards for the professional training in psychology' (Optimale standaarden voor de beroepsopleiding in de psychologie, EFPPA 1990), die een zeer algemeen kader boden voor het kwalificatieniveau van psychologen, en waarin de eis van zes jaar opleiding en training voor professionele psychologen werd vastgelegd. Met dit kader is het gelukt enkele landen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun eigen kader en eisen voor de opleiding van psychologen.

Wettelijke reglementering van psychologen

De afgelopen jaren is het aantal Europese landen met wettelijke bepalingen waarin de eisen voor de titel van 'psycholoog' zijn vastgelegd toegenomen, terwijl bepaalde landen eisen en beperkingen opleggen ten aanzien van werkzaamheden waarvoor de kwalificatie van psycholoog vereist kan zijn. In veruit de meeste EU-landen en in een toenemend aantal andere Europese landen zijn er inmiddels voorschriften of wetten voor psychologen. De overige EU-landen bewegen zich in de richting van een bepaalde reglementering, waarbij de tendens bestaat dat landen een systeem van nationale regelgeving ontwikkelen, vaak als onderdeel van een ruimere beroepsreglementering in het land. Verschillende landen in Europa hebben verschillende tradities en manieren van reglementering van de beroepspraktijk. De EFPA interesseert zich actief voor deze ontwikkelingen. Hoewel er geen reglementering van het vak op Europees niveau bestaat, zal het zowel consumenten als beroepsbeoefenaren ten goede komen als er voor heel Europa een minimumstandaard wordt overeengekomen die op zijn beurt toekomstige eisen aan reglementering op individueel nationaal niveau zal beïnvloeden.

Recente ontwikkelingen

De afgelopen tien jaar of daaromtrent zijn er enkele ontwikkelingen geweest die de basis hebben gelegd voor later werk; bijvoorbeeld het werk van het *European Network of Work and Organisational Psychologists* (Europees netwerk van arbeids- en organisatiepsychologen, ENOP) om een ‘referentiemodel’ en minimumstandaarden te ontwikkelen (ENOP 1998; ENOP-EAWOP 2007) en het werk van de *British Psychological Society* (Britse psychologische beroepsorganisatie, BPS) om standaarden te ontwikkelen waarin de competenties van psychologen in het stadium van zelfstandige praktijkuitoefening zijn vastgelegd (Bartram 1996).

Daarna is in het kader van het Leonardo da Vinci-programma een financieringsvoorstel aan de EU gedaan voor de ontwikkeling van een *European Framework for Psychologists Training* (Europees kader voor de opleiding van psychologen); dit tweejarige project is in 2001 afgerond met een rapport waarin een *European Framework for Psychologists Training*, ofwel *EuroPsyT* gepresenteerd werd (Lunt et al 2001). De volgende landen *1 namen deel aan dit project: Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Spanje, VK, Zweden en Zwitserland en zij gaven algemene steun aan het kader, dat in juli 2001 door de algemene vergadering van de EFPA bekrachtigd werd.

Een tweede project, eveneens gefinancierd door de EU onder het Leonardo da Vinci-programma, begon in november 2001, met als een van de belangrijkste doelen het Europese Diploma in de Psychologie te ontwerpen. Dit project viel samen met de ontwikkelingen binnen de EU, en veranderingen in de Richtlijn betreffende beroepskwalificaties (zie Lunt 2002), en ontwikkelingen binnen een breder Europa, bijvoorbeeld de overeenkomst van Bologna van 1999 (zie Lunt 2005). Het project werd in 2005 afgerond met het rapport waarin *EuroPsy*, het Europese diploma in de psychologie gepresenteerd werd (Lunt et al 2005). Aan het tweede Leonardo-project deden de volgende landen *2 mee: Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Nederland, Noorwegen, Spanje, VK, Zweden en de Europese federatie EFPA. Het resultaat van dit project, het Europese diploma in de psychologie (*EuroPsy*) had tot doel een aantal standaarden of een benchmark vast te stellen voor de kwaliteit van opleidingen en trainingen in de psychologie in heel Europa.

De ‘derde’ Richtlijn

In 1996 begon het overleg over een beoogde ‘derde Richtlijn’ om de eerste sectorale en verticale richtlijnen te vervangen en het vrije verkeer in de Europese Economische Ruimte te vergemakkelijken. Dit resulteerde op 7 maart 2002 in het Richtlijnvoorstel van de Europese Commissie ter vervanging van de 15 afzonderlijke richtlijnen (sectorale en verticale) en om ‘de regels te verduidelijken en vereenvoudigen om het vrije verkeer van gekwalificeerde mensen te vergemakkelijken’.

Over deze Richtlijn werd ruim twee jaar overlegd en gediscussieerd, en hij werd in 2005 geaccepteerd door het Europees Parlement en de Raad van ministers. Hoewel de Europese Commissie enkele eerdere bepalingen van de Richtlijn niet in detail heeft opgevolgd, bijvoorbeeld met betrekking tot professionele ‘platforms’, juicht zij het toe als beroepsgroepen zelf op Europees niveau overeenstemming bereiken over de standaarden die nodig zijn voor praktische uitoefening van een beroep. Er wordt nog gediscussieerd over ‘beroepspassen’ die bewijs zouden kunnen leveren voor en een overzicht zouden kunnen geven van de opleiding, training en praktijk van afzonderlijke psychologen in de verschillende lidstaten, in een vorm waarin vergelijking mogelijk is.

Dergelijke ontwikkelingen kunnen in de toekomst leiden tot systemen voor een quasiautomatische of snelle erkenning van kwalificaties, mits er overeenstemming is binnen de beroepsgroep zelf op Europees niveau (zie Lunt 2005). Naast een bijdrage aan een snel erkenningsmechanisme, kan een Europese standaard ook resulteren in verbetering van de kwaliteit van de beroepstraining en praktijk, en een verhoging van de kwaliteit in landen die hun eigen opleidings- en trainingstrajecten en richtlijnen voor de beroepspraktijk ontwikkelen. Ook zal het de Europese landen in staat stellen goede praktijken uit te wisselen en te bevorderen en de Europese dimensie in de beroepstraining en –praktijk in de psychologie te ontwikkelen.

Conclusie

Bijna vijftig jaar na het Verdrag van Rome is een van de doelen van dit verdrag op het vlak van vrijheid van verkeer van beroepsbeoefenaren misschien realiseerbaar dankzij recente ontwikkelingen. Op algemeen beroepsniveau streeft de ‘derde’ Richtlijn, die de procedures voor erkenning en kwalificatie vereenvoudigt, naar bevordering van de

mobiliteit; deze Richtlijn werd in 2005 geaccepteerd en in 2007 geïmplementeerd. Voor psychologen viel deze periode samen met de implementatie van *EuroPsy* (het Europese certificaat in de psychologie), dat in juli 2005 werd afgerond en overgedragen aan de EFPA. *EuroPsy* zal de EFPA ondersteunen in haar inspanningen om de kwaliteit van de opleiding en training van psychologen in heel Europa te verhogen. Ook zal het een bijdrage leveren aan de wens om cliënten te beschermen door het aanbieden van professionele diensten van hoge kwaliteit. Op dit moment wordt het proces van Bologna verder ontwikkeld (Lunt 2005), met als resultaat grootschalige hervormingen van universitaire structuren en systemen in Europa, op basis van de toezegging om in 2010 een Europese hogeronderwijsruimte te creëren. De aanvaarding van *EuroPsy* in juli 2005 door verenigingen die volledig lid zijn van de EFPA en de introductie ervan in juli 2009, biedt psychologen in heel Europa de kans van deze ontwikkelingen te profiteren.

****1 EuroPsyT project team (1999-2001)***

Professor Dave Bartram (BPS, UK)
Cand psych Jesper Döpping (DPF, Denmark)
Professor Jim Georgas (University of Athens, Greece)
Dr Stefan Jern (SPF, Sweden)
Professor Remo Job (University of Padova, Italy)
Professor Roger Lécuyer (University of Paris V, France)
Professor Ingrid Lunt (Institute of Education, University of London, UK) project director
Professor Steve Newstead (University of Plymouth, UK)
Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET, the University Network of Departments of Psychology in Finland, Finland)
Torleiv Odland, (NPF, Norway)
Professor Jose Maria Peiro (University of Valencia, Spain)
Professor Ype Poortinga (University of Tilburg, Netherlands)
Professor Robert Roe (NIP, Netherlands)
Professor Bernhard Wilpert (Technical University of Berlin, Germany)

Also Ernst Hermann, Switzerland in early stages of the project

****2 EuroPsy project team (2001-2005)***

Professor Dave Bartram (BPS, UK)
Professor Eva Bamberg (University of Hamburg, Germany)
Cand psych Birgitte Braüner (DPF, Denmark)
Professor Jim Georgas (University of Athens, Greece)
Professor Arne Holte (NPF, Norway)*
Dr Stefan Jern (SPF, Sweden)
Professor Remo Job (University of Padova, Italy)
Professor Roger Lécuyer (University of Paris V, France)
Eur Ing Nigel Lloyd (CamProf UK) project co-ordinator
Professor Ingrid Lunt (Institute of Education, University of London, UK) project director
Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET (the University Network of Departments of Psychology in Finland), Finland)
Professor Jose Maria Peiro (University of Valencia, Spain)
Professor Csaba Pleh (Budapest University of Technology and Economics, Hungary)
Professor Robert Roe (NIP, Netherlands)
Tuomo Tikkanen (President, EFPA)

* Torleiv Odland (NPF, Norway) participated in the early stages of the project.

*** 3 EuroPsy Steering Group (2006-2009)**

Professor Eva Bamberg (University of Hamburg, Germany)

Professor Jim Georgas (University of Athens, Greece)

Professor Arne Holte (NPF, Norway)*

Dr Stefan Jern (SPF, Sweden)

Professor Remo Job (University of Padova, Italy)

Professor Roger Lécuyer (University of Paris V, France)

Professor Ingrid Lunt (University of Oxford, UK) Convenor of Steering Group

Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET (the University Network of Departments of Psychology in Finland), Finland)

Professor Jose Maria Peiro (University of Valencia, Spain)

Professor Csaba Pleh (Budapest University of Technology and Economics, Hungary)

Professor Robert Roe (NIP, Netherlands)

Professor Knud-Erik Sabroe (DPF, Denmark)

Tuomo Tikkanen (President, EFPA) (until 2007)

Appendix VIII. Relevante publicaties

Antalovits, M. & Pléh, C.S. (2004). *EuroPsy* az európai pszichológus diploma. (The European Diploma of Psychology). *Alkalmazott Pszichológia* VI 2, 20-43

Bartram, D. (1996). Occupational standards and competence-based qualifications for professional applied psychologists in the U.K. *The European Psychologist*, Vol. 1, 157-165.

Bartram, D. (2000a). *Higher education and the delivery of standards-based qualifications*. Unpublished paper.

Bartram, D. (2000b). *Standards-based qualifications*. Paper presented to the Leonardo Euro-Psych Project. London, May 20, 2000.

Bartram, D. & Roe, R.A. (2005). Definition and assessment of competences in the context of the European Diploma in Psychology. *The European Psychologist*, vol. 10, no. 2, 93-102

British Psychological Society Consultative Working Group for Occupational Standards in Applied Psychology (1998). *National Occupational Standards in Applied Psychology*. Leicester: British Psychological Society.

EFPPA (1990). *Optimal standards for the training of psychologists*. Brussels: EFPPA, booklet no.3.

EFPPA (1995). *MetaCode of Professional Ethics*. Brussels: EFPPA Booklet no. 5

ENOP (1998). *European curriculum in work and organizational psychology. Reference model and minimal standards*. Paris: ENOP / Maison des Sciences de l'Homme.

ENOP-EAWOP (2007). *Curriculum reference model with minimum standards for European W&O Psychology : Basic and Advanced*. Paris : ENOP/EAWOP

Gauthier, J. (2002). Facilitating mobility for psychologists through a competency-based approach for regulation and accreditation: the Canadian experiment. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 203-212.

Hall, J. and Lunt, I. (2005). Global mobility for psychologists : the role of psychology organisations in the USA, Canada and Europe. *The American Psychologist*, Vol. 60 (7), 712-726

Jern, S., Odland, T. and Nieminen, P. (2002). The equivalence framework in relationship to the basic training of psychologists and the specialisation training: the Nordic scene. *The European Psychologist*, Vol.7 (3), 213-220.

Lunt, I. (1997). Education and training for psychologists in Europe: optimal or minimal standards. *News from EFPPA*. December 1997, 6-10.

Lunt, I. (1998). Psychology in Europe: challenges and opportunities. *The European Psychologist*, Vol. 3 (2), 93-101.

Lunt, I. (2000). European project funded by the EU under the Leonardo da Vinci program. *The European Psychologist*, Vol. 5 (2), 162-164.

Lunt, I., Bartram, D., Döpping, J. Georgas, J., Jern, S., Job, R., Lecuyer, R., Newstead, S., Nieminen, P., Odland, S., Peiró, J.M., Poortinga, Y., Roe, R.A., Wilpert, B., Herman, E. (2001a). *EuroPsyT - a framework for education and training for psychologists in Europe*. Available from EFPA, Brussels.

Lunt, I., Baneke, R., Berdullas, M., Hansson, B. & Nevalainen, V. (2001b). *Laws and EFPA Regulations on EuroPsy for psychologists in European countries*. Brussels: EFPPA.

Lunt, I. (2002). A common European qualification? Editorial for special issue of *the European Psychologist*, Vol. 7 (3).

Lunt, I. (2002). A Common Framework for the training of psychologists in Europe. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 180-191

- Lunt, I. (2005). The Implications of the “Bologna process” for the development of a European Diploma in Psychology . *The European Psychologist*. Vol. 10 (2), 86-92
- Lunt, I. (2008a). Professional mobility and quality assurance within the European Union in J. Hall and E. Altmaier (eds) *Global Promise. Quality Assurance and accountability in professional psychology*. New York: Oxford University Press
- Lunt, I. (2008b). Psychologist qualifications in Europe: common standard for quality and mobility. *The Australian Psychologist* Vol. 43 (4), 222-230
- Lunt I., Gorbena S., Job R., Lecuyer R., Peiro J.M. (2011) *Tuning-EuroPsy: Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Psychology*. Publicaciones de la Universidad de Deusto.
- Newstead, S. & Makinen, S. (1997). Psychology teaching in Europe. *The European Psychologist*, Vol. 2 (1), 3-10.
- Peiró, J.M. (2003). La enseñanza de la Psicología en Europa. Un proyecto de Titulación Europea. [The teaching of Psychology in Europe. A European Certificate project]. *Papeles del Psicólogo*, Vol. 86, 25-33.
- Peiró, J.M. (2003). *La libre circulación de los psicólogos profesionales por Europa*. [Free mobility of profesional Psychology across Europe]. Colegio Oficial de Psicólogos de Catalunya. Barcelona.
- Peiró, J.M and Lunt I. (2002). The context for a European Framework for Psychologists’ Training. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 169-179.
- Peterson, R.L., McHolland, J.D., Bent, R.J., Davis-Russell, E., Edwall, G.E., Polite, K., Singer, D.L., Stricker, G.(Eds). (1992). *The core curriculum in professional psychology*. Washington: American Psychological Association.
- Pleh, C. (2003). *A pszichológiaoktatas kérdései* (Issues of psychology teaching). Budapest: Hungarian Psychological Association and Hungarian Accreditation Committee

Poortinga, Y.H. (2005). Balancing individual interests and quality of the profession in the formulation of professional standards. *The European Psychologist*. Vol. 10 (2), 103-109.

Pulverich, G. (ed.) (1997). *Inventory of EFPA Regulations on EuroPsy in the field of psychology in European countries*. Bonn: Deutscher Psychologie Verlag.

Roe, R.A., Coetsier, P., Levy-Leboyer, C., Peiró, J.M., Wilpert B. (1994). The teaching of Work and Organizational Psychology in Europe. Towards the development of a Reference Model. *The European Work & Organizational Psychologist*, Vol. 4 (4), 355-365.

Roe, R.A. (2002). What makes a competent psychologist? *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 192-203.

Wilpert B. (2002). Projecting a European Diploma in Psychology. *The European Psychologist*, Vol.7 (3), 221-225.

Overzicht van wijzigingen

In juli 2023 vond een herziening van het reglement plaats.

EFPA – European Federation of Psychologists Associations
Grasmarkt 105/39 – Rue Marché aux Herbes 105/39
B – 1000 Brussels
Belgium
www.europsy.eu – www.efpa.eu